

DARBININKAS

Vol. LXVII, Nr. 24
Birželio - June 18, 1982

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Britanijos-Argentinios karas dėl Falklando salų birželio 14 vakare baigėsi susitarimu nutraukti kautynes. Argentina iš salų išveda savo kariuomenę ir salų valdymą perima britai.

Izraelis, siekdamas visam laikui sunaikinti palestiniečių bazes Libane, trim tankų vorom ir jūros keliu įsiveržė giliai į Libaną ir priartėjo prie Libano sostinės Beiruto. Per kovas buvo susiremta ir su Libane esančiais Sirijos kariuomenės daliniais bei jos lėktuvais. Izraelis neteko vieno kovos lėktuvo ir vieno malūnsparnio, o Sirija — šešių MIG.

JT saugumo taryba pasmerkė Izraelį už įsiveržimą į Libaną ir pagrasino sankcijom, jei Izraelis tuoj pat nepasitrauks iš Libano. JAV šią rezoliuciją vetavo kaip vienašališką.

JAV, siekdamas, kad konfliktas dėl Izraelio įsiveržimo į Libaną neišsiplėstų, pasiuntė į Artimuosius Rytus specialų įgaliotinį Philip C. Habib.

Prez. Reagan, kalbėdamas Britanijos parlamentui, ragino sukelti pasaulinį kryžiaus žygį už demokratiją ir laisvę net ir komunistinėse valstybėse, kvietė Sov. S-gos prez. Brežnevą pasikeisti televizijos kalbom ir pagyrė Falklando salose kovojančius britų karius už jų kovą prieš neišprovokuotą agresiją.

Jungtinėse Tautose prasidėjo nusiginklavimo konferencija, kurios proga didžiųjų valstybių vadai pasakys atitinkamas kalbas, o būriai įvairaus plauko kovotojų už nusiginklavimą demonstracijom žada skatinti valstybes nusiginkluoti.

Iš JAV į Sov. S-gą nuvykę prieš oro taršą kovojančios Greenpeace organizacijos nariai Leningrado uoste paleido 2,000 balionų su šukiais, reikalaujančiais Sov. S-gą sustabdyti branduolinius bandymus, bet sovietų atsiųsti vilkikai jų laivą išvilko į tarptautinius vandenis.

Izraelis, atsilygindamas už jo ambasadoriaus Londone sužeidimą, pasiuntė į Libaną karą lėktuvų, kurie bombom ir kulksvaidžių ugnim užmušė 150 ir sužeidė 250 žmonių.

Sov. S-goj 11 įvairių profesijų žmonių, bet ne disidentų, sudarė nuo vyriausybės nepriklausomą taikos sąjūdį.

Vakarų pramoninių valstybių vadai savo konferencijoj sutiko apriboti jų teikiamus Sov. S-gai kreditus lengvoms sąlygom, bet ne taip griežtai, kaip to buvo reikalavęs prezidentas Reagan.

Švedijos malūnsparniai gegulimos bombom vėl privertė nežinomos valstybės povandeninį laivą pasitraukti iš Botnijos įlankos.

Iš Čado pasitraukus Libijos kariuomenės daliniam, buvusio gynybos ministerio Hissen Habre šalininkai užėmė krašto sostinę Ndjamena. Krašto prezidentas Goukouni Queddei pabėgo į Kamerūno valstybę.

Hamburgo miesto parlamento rinkimus pirmą kartą laimėjo krikščionių demokratų partija, surinkdama 43.2 proc. balsų, o ji valdžiusi socialistų demokratų partija surinko 42.8 proc. Koalicinė laisvųjų demokratų partija nesurinko nė 5 proc. balsų ir todėl neišrinko nė vieno atstovo.

Lenkijos vyriausybė įspėjo Vakarų bankus, kad Lenkija, negavusi naujų paskolų, negalės sumokėti 2.1 bil. dol. procentų už jos 14 bil. dol. dydžio skolas.

VISUOTINIS KALINIŲ STREIKAS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 50

KALINIAI RAŠO LAIŠKUS

Julius Sasnauskas rašo
1981 rugsėjo mėnesį Julius Sasnauskas rašo:

“Lemtingiausiose gyvenimo momentuose, kai reikia liudyti savo žmogiškąją vertę, savo idėjų gyvastingumą, kaip tada svarbu visa širdimi suvokti aukos būtinumą. O akivaizdoje tų didžiųjų vertybių, kurias saugoti ir apginti esame pašaukti, asmeniniai praradimai nublunka.

Aš tik lenkiuosi tai stebuklingai religijai, kuri sujungia žmonių protus ir širdis ir yra neišsenkantis meilės šaltinis. Viešpats teatveria akis visiems, neradusiems kelio prie jos.

Negali būti abstraktijos meilės nei Dievui, nei tėvynei, — yra tik ta, kurios buvimą savo širdyje mes paliudijame veiksmais. Dar apaštalas Jonas sakė:

— Mylėkite darbu ir tiesa.

Ir jeigu šiandien vis daugiau jaunų žmonių nori įrodyti savo ištikimybę Dievui ir tėvynei, tai tegu grūdinais, tegu mokosi ir dirba — kantriai, su atsakingumu, su meile. Visai tai reikalauja ne mažesnio pasiaukojimo kaip buvimas nelaisvėje. Ir visada atsijokime pelenus nuo grūdų, — tik pačios didžiausios vertybės, kurias reikia apginti, daro žmogaus kovą ir kančią prasmingą.

Parabelyje vietinių gyventojų, senbuvų, čia negausu, daugiausia atvykėliai, ieškantys laimės. Žmonės susvetimėję, paskendę savuose rūpesčiuose. Jų buitis, aišku, nelengva, gi paugodos ieškoma tik svaigaluose. — Ir ko reikia rusų Ivanui? Duonos ir degtinės, daugiau nieko! — tai jų pačių atsakymas.

Žinoma, ne visur toks paveikslas, aš sutikau ir labai puikių kultūringų žmonių. Jų buvimas ir praskaidrina tą nykų įspūdį. O šiaip ir betvarkės, ir savivalavimo čia per akis, atrodo, niekas nė nesistengia ką nors pakeisti.

Gyvename iš tiesų kritišku momentu, ir todėl neretai tenka susimąstyti: kur nueisime, ką paliksime būsimoms kartoms? ...”

Lietuviai kaliniai Gulage

Septintame kilometre nuo Vsesvietskijos stoties, taigos prieglobsty, yra vienas iš daugybės Gulago salyno lagerių — VS-389-35, kuriame kaliniami Povilas Pečeliūnas, Gintautas Iešmantas, Jurjus Orlovas, Ščėranskis bei kiti.

Permės lageriai — patys baisiausi dvasinio teroro kombinatai. Septynių eilių spygliuotomis vielomis apraizgo kalinių kūnus, o neįsivaizduojamai sudėtingas šnipinėjimo, išdavystės, sekimo, pažeminimo tinklas — jų sielas.

Vergiška beprasmiška ilgavalandinis darbas išsekina jų fizines jėgas. Komunistinis auklėjimas ir čia reiškiasi visokiomis formomis. Čia veikia savi įstatymai. Uolūs išdavikai bei provokatoriai čia premijuojami (papildomi pasimatymai, banderolės), o tie, kurie sąžiningai dirba, tegali tikėtis, kad iš jų neatims minimumo. Nepaklusnūs kaliniai nuolat persekiojami. Ypač kerštaujama Gintautui Iešmantui. Iš jo sistemingai konfiskuoja eileraščius. Povilas Pečeliūnas nuolat šefuojamas čekisto iš Vilniaus saugumo, kuris žadėjo peržiūrėti bylą tuo atveju, jeigu jis išduos savo buvusius bendradarbius. Bylos peržiūrėjimo klausimu P. Pečeliū-

nas rašė LTSR Ministrų tarybai, TSRS generaliniam prokurorui, bet viskas pasibaigia tuo, kad paskutinį žodį taria čekistai! Žmogaus teisių gynėjas Ščėranskis ypatingai KGB “šefuojamas”. Jis kiekviename žingsnyje žeminamas bei ujamas. Jam liepiama dirbti pačius sunkiausius darbus, o kai nepajėgia — baudžiamas.

Spalio mėnesį įvyko visuotinis kalinių streikas atžymėti politinio kalinio dieną, reikalaujant politinio statuso. Prie streiko prisijungė keturiolika VS-389-35 lagerio belaisvių.

Kaip Oną Vitkauskaitę paleido iš kalėjimo

1981 spalio 17 Onai Vitkauskaitėi baigėsi kalnimo laikas Panevėžio moterų lageryje. Prieš pusantrų metų ji buvo suminta už LKB Kronikos dauginimą.

1981 liepos 1 atestacijos metu komisija dar kaltino Onutę, kad ji priklausė kažkokiai sektai, tvirkinančiai vaikus, norėjo išgauti iš jos prisipažinimą, kad ji suklydo, kad dabar pasitaisys. Onutė visai nieko nesigailėjo, o tik pasakė: “Norint taisyti iš jūsų vadinamas “klaidos”, reikia atsiskaityti tikėjimu, o to aš niekada nepadarysiu.”

Viršininė pagrasė, kad jei ji

nenori pasitaisyti, tai greitai grįš atgal.

Baigiantis jos bausmės laikui, sutrumpino bendrą pasimatymą su broliu, nurodė, kad bus išleista spalio 17 ne anksčiau 9-9:30 v. Kalinė susitarė, kad namiškaiai jai atvežtų drabužius.

Kalėjimo administracija tikrumoje pasiėlgė kitaip. Jai 7 v.r. nupirko autobuso bilietą ir išsiuntė į Kauną. Ona prašė, ar negalima pasilikti, kol atvažiuos namiškiai jos pasiimti, bet niekas nekrepė nė mažiausio dėmesio.

Grįžusią į Kauną Onutę Vitkauskaitę sutiko nemažas būrys tikinčiųjų ir jaunimo. Visi dalyvavo mišiose, dėkojo Viešpačiui už Onutės sudėtą auką ir meldė Dievą ištvėrmės ir palaimos kalniam už tikėjimą.

Paleido ir Petrą Pluira-Plumpą

Atbuvęs 8 metų bausmės laiką, 1981 lapkričio 20 iš Vilniaus KGB izoliatoriaus buvo paleistas Petras Pluira Plumpa. Jis buvo nuteistas 1973 už religinės spaudos ir LKB Kronikos dauginimą.

Už dalyvavimą politinių kalinių streike jis 1980 rugsėjo 17 buvo pervežtas iš lagerinio į kalėjimo režimą ir tą patį mėnesį išvežtas iš Permės srities lagerio į Čistopolio kalėjimą Totorijoje. Čia už streiko tęsimą buvo lai-

Kultūros Židiny birželio 13 paminėti birželio išvežimai. Nuotraukoj programos dalyviai ir dalis organizatorių. Iš k.: aktorius Juozas Boley-Bulevičius, dr. Bronius Nemickas, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Šimutis, JAV atstovybės prie JT narys Carl Gershman, komiteto pirm. Aleksandras Vakselis, kun. Jonas Pakalniškis, Altos pirm. Al Marcelyn, Petras Tutinas, Aloyzas Balsys. Nuotr. Wallace Rodgers

LIETUVIAI IDEOLOGAI NEPATENKINTI ATEISTINE PROPAGANDA

Okupuotos Lietuvos spaudoj, šalia puolamųjų “ideologinės kontraofenzvos” straipsnių, pasirodo vis daugiau nusiskundimų ateistinės propagandos lygiu. Apie tai rūpesčio kupinu tonu Literatūros ir Mene (1982. IV.17) rašo Gintaras Jatkonis (“Akistatoje su religija — pastabos apie ateistinę kultūrą”). Jo nuomone, ateistinė žurnalistika nepatenkinamo lygio, o ateistinės publicistikos iš viso nėra. Per penkmetį išleista 70 publicistikos knygų, bet jose, “deja, nerandame ateizmo temų”. Jatkonis pasigenda tokios ateistinės figūros, kokia buvo Jonas Ragauskas, novelių ateistinė tematika, kokias rašė Petras

Cvirka, “nekalbant apie stambesnių žanrų kūrinius”.

Autorius ragina pagilinti ir sumoderninti ateistinę propagandą. Prabėgomis užsimindamas apie “sąžinės kalinius”, bet jų nevardindamas, jis teigia, kad “ne vietinės reikšmės šventosios”, ir net ne ekstremistai, siekiantys kankinių laurų, turėtų būti pagrindiniai nūdienos ateistinių raštų taikiniai”. Jatkonis pritaria “neprincipingų” komjaunuolių nubaudimui: “Jei komjaunuolis nusileidžia būsimos uošvės ar motinos reikalavimui ‘imti šliubą’... Kaip rašo sąjunginė komjaunimo spauda, pernai mūsų respublikoje už aktyvų dalyvavimą religinėse apei-

PABALTIEČIŲ LAISVĖS DIENA PRIIMTA JAV KONGRESE

Pabaltiečių laisvės dienos idėja, prieš kiek laiko iškelta Baltų Laisvės Lygos, buvo įnešta į JAV kongresą. Atstovų rūmams tai pateikė kongresmanas Henry Hyde kaip rezoliuciją H. J. Res. 386, o senate — senatorius Jesse Helms kaip rezoliuciją S. J. Res. 172.

Pabaltiečių laisvės dienos rezoliucija, stipriai dirbant net Baltų Laisvės Lygai, bet ir jos pastoviai padėjėjai Hannaford firmai, bei gausiai talkinant Amerikos lietuviams, latviams ir estams, JAV senate buvo priimta birželio 9, o JAV atstovų rūmuose birželio 14. Pagal tą rezoliuciją birželio 14-oji diena skelbiama Baltų Laisvės Diena.

JAV valstybės sekretoriaus vyr. asistento pavaduotojas Melvyn Levitski, birželio 13 kalbėdamas Bostone Trinity Square, įvykusiame jungtiniame lietuvių, latvių ir estų birželio įvykių minėjime, aiškiai pasisakė Amerikos vardu šių trijų Pabaltijo valstybių klausimu. Jis išsireiškė, kad JAV ir toliau priešinsis Lietuvos, Latvijos ir Estijos rusifikacijai, kas kaip tik ir yra

komas sugriežtinto režimo kalėjime.

Per paskutinius ketverius metus nė karto jam nebuvo leista pasimatyti su šeima.

1981 spalio 9 iš ten jis buvo išvežtas į Vilnių. Kelionė truko iki lapkričio 13. Kelionėje elgėsi žmoniškai, bet Vilniuje jį sumušė. Budintis viršila rusiškai jam sakė: dar per mažai mušė, reikėtų ir užmušti. Tokį lietuvišką svoločių seniai reikėjo sušaudyti.

Tą pačią dieną kalinis buvo pervežtas į KGB izoliatorių. Čia civiliai apsirengęs KGB atstovas išleidžiamą kalinį mandagiai įspėjo, kad jis jau esąs du kartus baustas, dabar būsiąs labai atidžiai stebimas, todėl tegu nebando užsiimnėti literatūros gaminiu.

sovietų tikslas nuo pat okupacijos pradžios.

JAV atstovybės prie Jungtinių Tautų pareigūnas Carl Gershman, birželio 13 dalyvaudamas New Yorko lietuvių organizacijų surengtame birželio išvežimų minėjime, savo kalboje taip pat išreiškė JAV pastangas, remiančias Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės siekius.

Kongresmanas Henry Hyde, vienas iš šios rezoliucijos pradinėjų sponsorių, irgi aiškiai pabrėžė: “Tą dieną (birželio 14) visų amerikiečių, bet ypač kilusių iš Pabaltijo valstybių, dėmesys bus nukreiptas į šias tris pavergtas respublikas ir į stiprų, vienągią pasipriešinimo balsą, reikalaujantį joms laisvės.”

Pats JAV prezidentas Ronald Reagan, gegužės 23 sveikindamas Amerikos Baltų Laisvės Lygos suorganizuotą žmogaus teisių konferenciją, įvykusią Biltmore viešbuty, Los Angeles, Calif., aiškiai ir nedviprasmiškai pasisakė už Lietuvą, Latviją ir Estiją. Pilnas šios telegramo tekstas išspausdintas Darbininko perito numerio pirmame puslapy.

IŠTIKIMYBĖ TIKĖJIMUI IR TAUTINĖM VERTYBĖM

Prancūzijos leidžiamas mėnraštis Catacombes išspausdino profesorius Hoffmanno ilgą straipsnį apie sunkią religinę padėtį Pabaltijo kraštuose. Išskėlęs pabaltiečių, ypač lietuvių, ryžtingai vedamą kovą už religinės laisvės apsaugojimą, straipsnio autorius pažymi, kad ši kova yra neatskiriamai susijusi su pabaltiečių siekiu atgauti tautinį suverenumą ir valstybinę nepriklausomybę.

Prof. Hoffmann savo straipsny primena gausius pareiškimus, kuriuos lietuviai, latviai ir estai pastaraisiais metais pasiuntė įvairiom Vakarų pasaulio tarptautinėm ir tautinėm organizacijom bei politinėm institucijom, reikalaudami, kad sovietinė valdžia vykdytų tarptautinius įsipareigojimus ir konstitucijos nuostatus, liečiančius žmogaus teisių apsaugojimą.

Gausūs yra ir Lietuvos tikinčiųjų protestai dėl religinės laisvės varžymų. Straipsnio autorius primena, kad, pavyzdžiui, 1979 metais 520 Lietuvos kunigų iš bendro 708-nių kunigų skaičiaus pasirašė protestą prieš vadina- mus religinių susivienijimų nuostatus, išskeldami jų antikonstitucinį ir antihumanišką pobūdį.

Prof. Hoffmann pažymi, kad pabaltiečių kovą už religinę laisvę ir kitas žmogaus teises akivaizdžiai paliudija kankinių aukos, teisminiai susidorojimai su sąžinės belaisviais, jų kalniamai psichiatrinėse ligoninėse, vergų stovyklose. Pabaltiečių patiriamos moralinės ir fizinės kančios dėl ištikimybės tikėjimui ir tautinėm vertybėm įpareigoja laisvojo pasaulio visuomenę reikalauti, kad Pabaltijo tautom būtų pripažinta apsisprendimo teisė, kad smurtu jom primestas režimas būtų paskelbtas neteisėtu ir kad tom tautom būtų duota galimybė vėl gyventi laisvą ir nepriklausomą gyvenimą.

Afganistano kariuomenės dviem ir Sov. S-gos vienai divizijai pavyko išvalyti į šiaurę nuo sostinės esantį Panjšir slėnį nuo partizanų.

Tel Avivo universitete birželio 17 prasidėjo tarptautinė konferencija genocido klausimam nagrinėti. Buvo gandy, kad Turkija pagrasino imtis prieš žydus represijų, jei tų konferencijoj dalyvaus ir armėnai su pranešimais apie Turkijos vykdytą genocidą prieš armėnus, ir kad dėl to Izraelio vyriausybė paraginusi rengėjus konferencijos rengti. Neteko patirti, kad joj būtų numatyta kalbėti apie sovietų vykdytą genocidą.

V. Vokietijos akcinė dujų bendrovė Ruhrgas A.G. paskelbė gavusi iš Sov. S-gos patikintymą, kad natūralių dujų tiekimas iš Sibiro, nepaisant JAV sankcijų, trukdančių linijai reikalingų reikmenų pristatymą, bus pradėtas sutartu laiku.

Argentina pasirašė su Kuba 100 mil. dol. vertės prekybos sutartį.

JAV yra pasiruošusios per 5 metus pasigaminti priešsatelitinų ginklų.

(Elta)

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Visasąjunginė sovietinė premija teko ir lietuviui architektui Leonui Aranauskui. Tik oficialiame pranešime nepamėta, už kuriuos ir kokius darbus premija paskirta.

— Petras Griškevičius ir Lionginas Šepetys — liet. kom. partijos sekretoriai — grasina lietuviams mokiniams ir mokytojams. Balandžio 16 įvykusiame Liet. komunistų partijos CK plenumo posėdyje buvo svarstomas klausimas: „*dėl respublikos partinės organizacijos uždavinių toliau stiprinti besimokančio jaunimo idejinį politinį, internacionalinį ir ateistinį auklėjimą vadovaujantis TSKP XXVI suvažiavimo nutarimais, draugo L. Brežnevo nurodymais...*“ Abu kalbėtojai pabrėžė, kad mokyklose ne vieta nacionalizmui ir „religinėms atgyvenoms“ ir kad mokytojai, nepaisant komunistų partijos reikalavimų, nebūsią mokyklose tole-

ruojami. Aišku, kad tie grasinimai bus vykdomi.

— Vilniaus kom. partijos vykdomajam komitetui įteikta perainamoji raudonoji vėliava už miesto kultūrinius laimėjimus pirmiaisiais vienuoliktojo penkmečio metais.

— Spaudoje paminėta aktoriaus ir režisieriaus Stasio Cai-

kausko 70 metų amžiaus sukaktis. Gimęs 1912 Petrapilyje, 1931 baigė Kauno valst. dramos teatro studiją. Vaidino Kauno valst. teatre ir Jaunųjų teatre. Sovietinėje okupacijoje St. Čaikauskiui teko svarbių teatrinių pareigų: 1955-56 buvo Klaipėdos dramos teatro režisierius, 1956-1962 — vyr. Kapsuko (Marjampolės) dramos teatro režisierius, nuo 1958 — Kauno muzikinio teatro meno vadovas. Yra pastatęs scenoje apie 40 veikalų. Pagrindinius vaidmenis sukūrė V. Krėvės „Zente“, R. Blaumanio „Indranuose“, „Siuvėjų dienosose Silmačiuose, K. Binkio „Atžalyne“, A. Vienuolio „Prieblandoje“, A. Čechovo „Vyšnių sode“, M. Gorkio „Miesčionyse“, J. Germano „Liaudies sūnuose“.

— Balandžio 26 dail. Domicele Tarabildaitė-Tarabildienė sulaukė 70 metų amžiaus. Sukaktis buvo paminėta pavergtos Lietuvos spaudoje. Yra gimusi 1912 Andriūniškyje prie Anykščių, 1935 baigė Kauno meno mokyklą skulptūros skyrių, 1937-39 Paryžiaus dekoratyvinės dailės akademijoje studijavo grafiką, tapybą ir skulptūrą. 1937 Paryžiaus tarptautinėje parodoje laimėjo premiją už lietuviškas lėles, o už knygų iliustracijas — aukso medalį. Už lietuviškas lėles laimėjo premiją ir tarptautinėje Berlyno parodoje (1938), Ryškiausiai D. Tarabildienė yra pasireiškusi knygų iliustracijomis: „Šimtas liaudies balandžių“, J. Čiurlionytės „Lietuvių liaudies dainos vaikams“, P. Cvirkos „Nemuno šalies pasakos“, Maironio „Jūratė ir Kastytis“, L. Girus „Ne margi sakalėliai“, K. Donelaičio „Lakštingala“, „Žemaitės raštai“ ir kt. Nutapė ir portretų: A. Žmuidzi-

navičiaus, J. Jablonskio, Žemaitės, K. Donelaičio. Atidavė duoklę ir partijos reikalavimams: „Komjaunimas Kauno HES statyboje“, ciklas „Kolūtkio darbai“, „Pirmieji iš Rytų“, „Išlaisvintos moterys“ ir kt.

— Buvusiam žymiam Vilniui vaduoti sąjungos veikėjui Vincui Uždaviniiui gegužės 3 sukako 80 metų amžiaus. Ta sukaktis tenykštėje spaudoje paminėta labai kukliai, nepažymint, kad sukaktuvininkas yra žurnalistas, rašęs tarybinėje spaudoje. Minima ir jo knyga „Pirčiupio kaimo tragedija“ (1958, išleistas trys laidos ir rusiškas vertimas) ir turistinės brošiūros „Po Vilniaus apylinkes“ (1958). V. Uždavinys yra gimęs 1902 gegužės 3 Paručių k., Varėnos vls. Vilniaus lietuvių gimnaziją baigė 1925. Už bendradarbiavimą Vilniaus lietuvių laikraščiuose buvo lenkų persekiojamas ir turėjo pasitraukti į nepriklausomą Lietuvą. Čia studijavo Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fakultete ir vadovavo Vilniui vaduoti sąjungai, redagavo „Mūsų Vilnių“, organizavo dažnas ekskursijas prie demarkacijos linijos, parašė knygas „Kovoje dėl Vilniaus“ (1931), „Laisvoji Lietuva be Vilniaus“ (1935), „10,000 kilometrų kelionė po Europą ir Šiaurės Afriką“ (1932), „Europa iš automobilio“ (1934), „Lietuvių maldininkų ekskursija Lurdan“ (1934), dar suredagavo „Vilniaus krašto vaizdų albumą“ (1934). 1945 V. Uždavinys buvo ištremtas į Sibirą. Jam leista sugrįžti į Lietuvą tik po Stalino mirties. Žinoma, apie šią žiaurią neužtarnautą bausmę sovietinėje spaudoje net neužsimenama.

— Rašytojui Jonui Mikelinui gegužės 6 sukako 60 metų amžiaus. Gimė jis 1922 Žadeikių km., Pasvalio vls. Gimnaziją Pasvalyje baigė 1944. Lite-

ratūros studijas Vilniaus universitete baigė 1952. Mokytojavo keliose vidurinėse mokyklose. J. Mikelininkas yra įdomus tuo, kad „komunizmo statyboje“ pastebi daug skylių ir juodų dėmių ir turi drąsos tai vaizduoti savo apsakymuose ir romanuose. Susovietintos mokyklos juodas dėmes ypač atvirai atskleidžia jo romanas „Vandens nešėja“ ir „Laikrodis eina“. Pokario kovų psichines žaizdas atskleidžia romanas „Genys yra margas“. Priverčiamųjų darbų stovyklų žiaurumus vaizduoja romanas „Už horizonto laisvė“ (vaizduojama nacinę stovyklą skaitytojas nesunkiai gali pakeisti ir sovietinę). Plačios apimties trilogija „Kur lygūs laukai“ dar tik pradėta spausdinti.

— Pavergtoje Lietuvoje paminėta Lietuvos krepšinio 60 metų sukaktis. Paminima, kad Lietuvos sportininkai du kartu buvo krepšinio nugalėtojai Europos pirmenybėse. Tačiau keista, kad net sportinėje tenykštėje spaudoje nerandame anų meto žaidėjų nei organizatorių vardų, o tik giriamasi dabartiniais sportininkais, tariamai išugdę tarybinės santvarkos.

— Kauno P. Ziberto vardo šilko kombinatas kasmet skiria literatūros premijas už kūrinius darbo temomis. 1981 metų premija paskirta nuolatos save kartojančiam poetui Eduardui Mieželaičiui už filosofinę publicistiką knygoje „Monologai“ už prasimančius revoliucinius darbininkijos vaizdus apybraižoje „Dar kartą apie Metalų fabriką“.

— Biržų rajono „Dailės dienų“ laureatais paskelbti tapytojas S. Jusionis ir grafikas K. Ramonas. Savo kūriniuose jie vaizdavo „Laisvosios žemės“ kolchozo pirmūnus.

— Panevėžio dramos teatras dvi savaites (balandžio 7-18) viešėjo Leningrade. Iš viso buvo parodyta 16 spektaklių, surežisuotų J. Miltinio, D. Banionio, G. Karkos ir R. Polio. Iš lietuviškų veikalų suvaidintas tik K. Sajos „Surūdijęs vanduo“.

— Į Maskvos žemės ūkio akademiją nariu korespondentui priimtas lietuvis ekonomijos mokslų daktaras Poškus.

— Alytuje veikia namų sudegamųjų dalių fabrikas. Daug tokių namų jau yra pastatyta Lietuvos kolchozuose ir miestuose. Spaudoje giriamasi, kad toks penkiatūkstantis namas esąs pasiūstas net į tolimą Tiumenę (Vak. Sibire). Pr. N.

PIRMIEJI ŽINGSNIAI KONGRESO LINKME

Artėja 1984, kai prisiminsim 500 metų sukaktį nuo šv. Kazimiero mirties. Lietuvių tauta, skandinama nelaimių, turėtų atkreipti atidą į vienintelį, oficialiai Katalikų Bažnyčios pripažįstamą, savo šventąjį. Tai ne vien religinė būtinybė. Valingas, gabus, išsilavinęs, turto stokos nevertomas jaunuolis, drįsęs sau pasiskirti sunkų kelią ir jame ištvėręs, pelno dėmesio ne tik kaip šventasis. Mažos tautos negali savin įsileisti lepumo. Jos neištvers be ryžto. Šv. Kazimieras yra priešingybė dvasiniam silpnumui ir betikslio gyvenimo sampratai, kurių negali būti mūsų tarpe, jei ryžtamės nelaimėse ištvėrti.

Sukaktuviniais metais yra numatoma daug įvykių. Jų pasuktynysis — Lietuvių katalikų kongresas.

Kongresas įvyks Toronte, Kanadoje, 1984 rugsėjo 1, 2, Darbo dienos savaitgalį. Jo vyriausiu šeiminku sutiko būti dr. Juozas Sungaila iš Toronto. Šis gabus organizatorius sudarinėja komitetą.

Kongreso paruošiamieji darbai jau vykdomi. Kongrese bus pirmąkart išpildytas muzikinis veikalas, skirtas šv. Kazimierui. Libretą rašo poetas Kazys Bradūnas, muziką komponuoja Darius Lapinskas. Šis misterijos-oratorijos pobūdžio darbas bus baigtas 1983 lapkričio mėn., paliekant beveik metus laiko jo perkėlimui scenon. Su poetu ir kompozitoriumi ryšius palaiko dr. J. Sungaila.

VALDAS C. DUOBA, lietuvių advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių paroduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriūšio klientais.

YYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM. Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., šeštadieniais 5-6 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Verilij, Altschuler Schwartz, Inc. N.Y. Registruotas pirkli ir parduoti akcijas, bonus, options fondus, commodities, auksą, atidaryti IRA planus. Suinteresuoti skambinkite 212 644-5580 arba nemokamai iš visur tel. 800-223-1512.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat „Music of Lithuania“, trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MUSU VIENINTELE VIETA
— GAUSI PARODU SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privaziavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir patikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

1982
KELIONĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU INFORMACIJŲ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Savaitės įvykiai

V. Vokietijos socialdemokratų ir krikščionių demokratų partijos atmetė siūlymą paskelbti centrinę Europą laisvą nuo branduolinių ginklų, nes, neišlyginus normalių ginklų didelės nelygybės, V. Europa būtų nepajėgi gintis prieš galimą Sov. S-gos puolimą.

NYT paskelbė, kad apie 20 sovietų technikų padeda Argentinai įrengti radaro sistemą prieš galimą Britanijos puolimą.

Ispanijos karinis teismas nutėisė praėjusiais metais bandyto įvykdyti sąmokslą prieš vyriausybę vadus kalėjimo bausmėm: gen. Jaime Milans de Bosch ir plk. ltn. António Tejero „Molina po 30 m., tuo metu buvusį armijos štabo viršininko pavaduotoją gen. Alfonso Armada Comyn 6 m. ir 19 kitų karininkų po 6 ar mažiau metų; 10 buvo išteisinta.

Nežinomas lėktuvas pietiniam Atlante, 480 mylių nuo Falklando salų, puolė Liberijoj registruotą tanklaivį Hercules, plaukuj iš Virginijos salų į Alaską. JAV paprašė Argentiną ir Britaniją ištirti liktovo kilmę ir užtikrinti neginkluotų laivų saugumą.

Brazilijos oro linijos keleivinis lėktuvas su 137 žmonėm audros metu nukrito pajūry, ir visi žmonės žuvo.

TARĖSI LIETUVOS ATSTOVYBĖS RŪMŲ RESTAURAVIMO KOMITETAS

Washington, D.C., gegužės 22 įvyko Lietuvos atstovybės rūmų restauravimo komiteto ir komisijų atstovų posėdis, kartu dalyvaujant Lietuvos atstovui ir poniam Bačkiam. Posėdžiui vadovavo dr. J. Genys, komiteto pirmininkas. Svarbiausius pranešimus padarė ponias Bačkienė (apie dabartinį fondo stovį — apie \$65,000) ir arch. A. Barzdukas (apie inžinerinės komisijos pasiūlytus remonto darbus). Taip pat buvo išdiskutuotas inž. G. Lazausko pranešimas (apie vjaus komisijos organizavimą Chicagoj).

Diskusijų metu dalyviai vieningai priėmė inžinerinės komisijos pasiūlytą sąmatą (\$90,000) atlikti patiem svarbiausiem rūmų remonto darbam. Apie tai specialų pranešimą spaudai paruoš arch. A. Barzdukas, posėdy atstovavęs inž. A. Izbickui

— techninių reikalų pirmininkui. Taip pat posėdis priėmė inž. G. Lazausko pasiūlymą, ankstyvą rudenį šaukti organizacijų atstovų konferenciją Chicagoj ir patvirtino du naujus vjaus komisijos narius — inž. Joną Talandį ir A. Ivanauską.

Posėdy, šalia Lietuvos atstovo ir ponios, dalyvavo: pirmininkas dr. J. Genys, Alto atstovai — dr. K. Jurgėla, M. Samatienė (reprezentavo G. Lazauską), M. Vaivadienė (repr. dr. J. Valaitį), JAV LB atstovas — inž. A. Barzdukas (repr. A. Izbicką), dr. E. Armanienė ir dr. D. Krivickas (teisinės komisijos nariai). Komitetas kviečia siųsti ir toliau aukas tiesiog į Lietuvos atstovybę arba aukoti per organizacijas. Lietuvos atstovas — pareiškė pageidavimą, kad remonto darbai būtų baigti ligi šių metų lapkričio mėnesio.

Lietuvos atstovybės rūmų remontavimo komiteto ir komisijų nariai su Lietuvos atstovu dr. S. Bačkiumi po susirinkimo balandžio 23. Iš k. sėdi: dr. E. Armanienė, dr. J. Genys — komiteto pirmininkas, Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis, O. Bačkienė, S. Kondratienė. Stovi L. Kojelis, A. Barzdukas, A. Žemaitis, dr. K. Jurgėla, dr. D. Krivickas, M. Samatienė, G. Lazauskas ir V. Izbickas. Komitetas kviečia visus lietuvius prisidėti prie rūmų remonto. Aukus siųsti tiesiog Lietuvos atstovybei arba galima įteikti per organizacijas.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Pre-
numerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuozūra •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Kartu dirbant

Praeitą sekmadienį New Yorke buvo paminėta birželio trėmimai ir Romo Kalantos susidėginimo dešimties metų sukaktis. Anksčiau tokį minėjimą rengė šaulių kuopa, paskui rengė LB apygardos valdyba. Siemet buvo padaryta visai kitaip.

Prieš kurį laiką buvo sušauktas įvairių lietuviškų organizacijų atstovų pasitarimas. Ten ir buvo prieita mintis — ši minėjimą rengti visiem kartu. Atstovų buvo susirinkę gal net kokia dvidešimt — iš visų veikliųjų organizacijų, draugijų, klubų. Iš jų ir buvo sudarytas rengimo komitetas, pasiūlantis tą ar kitą asmenį. Siūlyta buvo veiklos arba tam tikros specialybės principu. Vienas yra puikus techniškas organizatorius, tvarkytojas, kitas — geras sekretorius, trečias nutuokia, kaip tvarkyti finansus. Dar ketvirtas puikiai atlieka redagavimo ar dekoravimo darbus.

Komitetas buvo sudarytas gana didelis, kad būtų žmonių darbui. Ir visi mieliai sutiko kartu dirbti, kad šis renginys būtų kuo sklandesnis, kuo įspūdingesnis. Kiek buvo posėdžių, jie visi sutarė. Buvo jie įvairių ideologinių įsitikinimų, bet niekam neatėjo į galvą, kad štai kito galima nepagerbti, arba be reikalo kritikuoti. Juk ir Ameriko gyvenime yra panašiai. Amerika yra daugialypė, pastatyta iš įvairių kultūrų, etninių grupių, bet čia žmonės moka sugyventi, moka suderinti savo darbus su kitais.

New Yorke buvo dar daugiau nueita. Visos didžiosios organizacijos apsiėmė sumokėti visas išlaidas. Tos organizacijos buvo Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba, Amerikos Lietuvių Taryba, Lietuvių Informacijos Centras, Simo Kudirkos šaulių kuopa. Įėjimas į minėjimą buvo

nemokamas. Išlaidos nebuvo didelės, nes viskas buvo tūpiai dirbama.

Toks bendras darbas nesumažino kokios organizacijos garbės ar prestižo, nesuskriaudė nei ekonomiškai. Visi išliko garbingose savo kėdėse ir su šypseną, nes pasisekė bendras darbas.

Visiem buvo malonu posėdžiauti, atlikti reikiamus darbus, nes buvo bendras visų reikalas — surengti birželio trėmimų prisiminimus.

Taip ir pagalvojo visi, kodėl kitur yra tiek daug trinties, kodėl neišsitenkama bendrame darbe? Juk tiek daug vietos, tiek daug reikalų. Reikia tik daugiau uolių ir gerų darbininkų. O taip nėra. Jei paima kokia organizacija ir pradeda rengti, tai žiūrėk, kita ir pasižiausia, kodėl ne jie. O jei ne jie, tai ir nereikia nieko. Tegu pasikaria visi!

Kartais sueinama į bendrą darbą, o kiek paskui tampymosi, kas pirmininkaus, kas atliks vieną ar kitą darbą. Su koku nepadairumu čia kartais pasišvaistoma žodžiais.

Žinia, visi žmonės negali būti lygūs, vienodi. Žmonės visi yra skirtingi ir įvairūs, bet tai dar nereiškia, kad negalima sugyventi ir kartu dirbti. Tik truputį tolerancijos, truputį noro, ir bus galima sugyventi.

Darbininko redakciją kadaise pasiekė čekistų instrukcijos, kaip čia turi veikti ir dirbti jų šnipai ir visi tie, kurie tarnauja komunistams. Ten buvo aiškiai visur pabrėžiama, kad tokių čekistų, bolševikų tarnų uždavinys — visuomenę skaldyti, ją žlugdyti iš vidaus.

Tai gali jė atlikti patys, gali atlikti ir per savo artimuosius, antros, trečios eilės žmones.

Iš JAV LB vyriausios rinkiminės komisijos gauti rezultatai, kiek atskirose apygardose kandidatai į JAV LB X-ąją tarybą ir PLB VI-ąją seimą gavo balsų. Anksčiau jau skelbėme rinkimų rezultatus iš New Yorko, New Jersey ir Vid. Vakarų LB apygardų. Čia jų nebekartosime. (Red.)

LB Bostono apygardoj į tarybą ir į seimą balsavo 621.

Kandidatai į tarybą balsų gavo: Vytautas Izbickas 485, Edwardas Meilus Jr. 482, Almis Kuolas 385, Česlovas Mickūnas 373, Aldona Kairienė 359.

Kandidatai į seimą balsų gavo: Vytautas Izbickas 439, Edwardas Meilus Jr., 421, Almis Kuolas 301. Kandidatai: Česlovas Mickūnas 282, Stasys Rudys 144.

LB Connecticut apygardoj į tarybą balsavo 735, į seimą — 732.

Svarbu, kad vienas kitą tada naikintume. Tada subyrės ir lietuviška veikla, ko ir siekia visi lietuvių tautos priešai.

Šis New Yorko atvejis tegu būna pavyzdžiu ir kitiems — siekti bendro darbo, sugyventi ir visa padaryti, kad lietuviškas organizacijų gyvenimas būtų dar glaudesnis ir stipresnis. Nepasiduokime naikinami, ardami savo rankomis, kai susigalduoję galime būti stipresni ir darbinęsi.

JAV UNICEF'o komiteto pirmininkas James R. Sheffield Galiai Žilionienei, GFWC atstovei prie Jungtinių Tautų, įteikia garbės žymenį, skirtą General Federation of Women's Clubs, už tos organizacijos tarptautinės vaikų šalpos rėmimą. Iškilmės įvyko gegužės mėn. Jungtinių Tautų būstinėje komiteto metinio susirinkimo metu.

mirs, džiaugėsi ir sakė: "Gera! Teateina Sesele! Mirtis!" Mirtį jis vadino Sesele ir, kaip jo biografai rašo, giedodamas mirė. Skausmą ir mirtį jis pakeitė džiaugsmu, nes per kančią gavo amžinosios laimės karalystės užtikrinimą.

Pirklio verslas tėvo namuose padėjo jam pažinti žmones ir išmokė, kaip prie jų prieiti ir jiems skelbti taiką, meilę ir atgailą. Dėl to jis sutaukė tarp savęs kovojančius Arezzo, Sienos ir Perugijos gyventojus ir tarp savęs nesutariančius Asyžiaus burmistrą ir vyskupą. Jam nebuvo sunku prieiti prie žmonių ir į juos prabilti, nes jis juos pažino, suprato ir mylėjo. Kalbėjo jiems paprasta kasdienine jų kalba ir elgetaudamas pažino jų pačių vargą ir gyvenimą. Jis gyveno su jais, neužsidarė nuo jų už abatijos mūro sienų, dėl to buvo jiems artimas ir suprantamas. Žmonėms nereikėjo toli eiti ar lipti pas jį į kalną.

Šv. Pranciškaus mirtis jo Transito koplytėlėje Šv. Marijos Angelių Karalienės bazilikos viduje

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS RINKIMŲ REZULTATAI

Kandidatai į tarybą balsų gavo: Petras Vileišis 433, Jūratė Vaitkutė 421, Ignas Budrys 335, Vaiva Vėbraite — Gustienė 303, Alfonsas Dzikas 268, Steponas Zabulis 264. Kandidatai: Linas Balsys 262, Alpina Lipčienė 261.

Kandidatai į seimą balsų gavo: Viktoras Vaitkus 546, Petras Vileišis 466, Vytautas Balčiūnas 415, Ignas Budrys 403. Kandidatai: Vaiva Vėbraite-Gustienė 393, Albina Lipčienė 339.

LB Floridos apygardoj į tarybą ir į seimą balsavo 515.

Kandidatai į tarybą balsų gavo: Angelė Karnienė 405, Henrikas Lukaševičius 314, Mečys Šilkaitis 288, Antanas Gudonis 238. Kandidatas: Zigmas Strazdas 179.

Kandidatai į seimą balsų gavo: Henrikas Lukaševičius 400, Kazys Gimžauskas 301, Simas Velbasiš 256.

LB Michigano apygardoj į tarybą ir į seimą balsavo 455.

Kandidatai į tarybą balsų gavo: Algis Rugienius 404, Saulius Anužis 378, Vytautas Kutkus 350, Jonas Urbonas 343.

Kandidatai į seimą balsų gavo: Algis Rugienius 315, Jonas Urbonas 217, Vytautas Kutkus

213. Kandidatai: Vytautas Petrušis 212, Adolfas Damušis, 207.

LB New Jersey apygardoj į tarybą ir į seimą balsavo 583.

Kandidatai į tarybą pirmieji penki išrinkti, o kandidatas Julius Veblaitis.

Kandidatai į seimą pirmieji trys išrinkti, o kandidatai Valentinas Šernas ir Julius Veblaitis.

LB New Yorko apygardoj į tarybą balsavo 711, į seimą balsavo 770.

Kandidatai į tarybą pirmieji penki išrinkti. Kandidatai: Regina Ridikienė ir Jonas Adomėnas.

Kandidatai į seimą pirmieji penki išrinkti. Kandidatai: Aloyzas Balsys ir Kęstutis Miklas.

LB Ohio apygardoj į tarybą ir į seimą balsavo 561.

Kandidatai į tarybą balsų gavo: Romualdas Bublys 440, Zita Kripavičiūtė 430, Raimundas Kudukis 376, Vincas Akelaitis 342. Kandidatai: Juozas Ardyš 311, Bronius Krokys 296.

Kandidatai į seimą balsų gavo: Romualdas Bublys 402, Zita Kripavičiūtė 378, Edmundas Lenkauskas 334. Kandidatai: Raimundas Kudukis 308, Vincas Akelaitis 255.

LB Pietryčių apygardoj į tarybą ir į seimą balsavo 623.

Kandidatai į tarybą balsų gavo: Gabrielius Mironas 461, Juozas Gaila 422, Rimantas Stirbys 416, Algimantas Gečys 404, pentam nariui nėra kandidato.

Kandidatai į seimą balsų gavo: Linas Kojelis 350, Teresė Gečienė 458, Gabrielius Mironas 305, Juozas Gaila 284. Kandidatai: Jonas Stelmokas 132, Feliksas Andriūnas 115.

LB Vakarų apygardoj į tarybą ir į seimą balsavo 406.

Kandidatai į tarybą balsų gavo:

Ričardas Kontrimas 264, Juozas Kojelis 232, Vytautas Černius 228. Kandidatas: Romas Nelsas 227.

Kandidatai į seimą balsų gavo: Rimantas Dabšys 267, Vytautas Vidugiris 195, Algis Raulinaitis, 149. Kandidatė: Raimonda Kontrimienė 116.

LB Vid. Vakarų apygardos pirmame rajone į tarybą balsavo 1950, į seimą balsavo 1953.

Kandidatai į tarybą pirmieji penkiolika išrinkti. Kandidatai: Modestas Jakaitis, Aleksandra Likanderienė, Anatolijus Kairys ir Bronius Juodelis.

Kandidatai į seimą pirmieji vienuolika išrinkti. Kandidatai: Birutė Vindašienė, Danguolė Valentinaite, Marija Remienė, Modestas Jakaitis.

LB Vid. Vakarų apygardos antrame rajone į tarybą balsavo 423, į seimą balsavo 403.

Kandidatai į tarybą pirmieji trys išrinkti, o kandidatai: Ramutis Pliuira ir Kazys Domarkas.

Kandidatai į seimą pirmieji du išrinkti, o kandidatai Ramutis Pliuira ir Kazys Domarkas.

LB Vid. Vakarų apygardos trečiame rajone į tarybą balsavo 183, į seimą balsavo 176.

Į tarybą išrinktas Albinas Reškevičius, o kandidatas Algimantas Antanėlis.

Į seimą išrinktas Petras Balčiūnas, o kandidatas Jurgis Šklėrys.

Pasirašo: Kazys Jankūnas, pirmininkas; Vladas Audėnas, vicepirmininkas; Viktoras Šeštokas, narys.

— Prof. Simas Sužiedėlis baigė rašyti šv. Kazimiero monografiją. Ją leis šv. Kazimiero sukaikių komitetas. Ilustracijos ir meninė priežiūra dail. Nijolės Palubinskienės iš Cleveland Hts., Ohio.

IZRAELIS PAGERBĖ LIETUVIŲ KUNIGĄ

Izraelio vyriausybė išskirtinai pagerbė velionį lietuvių salezietį kunigą Bronių Paukštį, paskirdama jam Teisingųjų medalių už daugelio žydų išgelbėjimą nacių okupacijos laikais Lietuvoje, antrojo pasaulinio karo metu. Izraelio Kankinių parke buvo taip pat pasodintas medelis su kun. Broniaus Paukščio vardu. Kun. Paukščiui skirtą Teisingųjų medalių priėmė iš Jungtinių Amerikos Valstybių specialiai atvykęs lietuvių salezietis kun. Antanas Sabaliauskas.

Medalio įteikimo ir medalio pasodinimo iškilmės įvyko Jeruzalėje balandžio 5, dalyvaujant apie dviem šimtam kun. Paukščio išgelbėtų žydų. Iškilmių išvakarėse jie visi taip pat dalyvavo Tel Avive surengtoje lietuvių kunigo pagerbimo akademijoje, kurios metu įvairūs kalbėtojai išskėlė velionio nuopelnus žydų tautai, primindami, kaip jis nacių okupacijos metais Kaune, būdamas Šv. Trejybės parapijos klebonu, rizikavo savo laisve ir net gyvybe, priglaudusdamas parapijų šimtus žydų, parūpindamas jiems maisto ir vėliau paslėpdamas juos pas patikimus lietuvius ūkininkus. Tuo būdu buvo išgelbėta daugelio žydų gyvybė.

Kalbėtojai taip pat priminė, kad pasauliniam karui pasibaigus, kun. Paukštys buvo sovietų išstremtas į Sibirą, kur buvo kalinamas dešimt metų. Jo kilnia asmenybe, buvo pažymėta kalbėtojų, gali didžiulius velionio šeimą, jo tauta, taip pat ir saleziečių vienuolija, prie kurios jis priklausė.

Kun. Antanas Sabaliauskas iš savo pusės pažymėjo, kad žmonių istorijai nėra liūdnesnio, labiau apgailėtino, tragiškesnio ir žiauresnio įvykio, kaip žydų tautos deginamoji auka. Tai

buvo pats žiauriausias nepažabotų žmonių jėgos pasireiškimas. Laimingu būdu ir tokiuose tamsiausiuose žmonių istorijos laiko tarpiuose visada atsiranda kilnių žmonių, kurie uždega paguodžiančią vilties kibirkštį, paliudydami, jog žmoniškumas nėra visai išnykęs. Vienas tokių žmonių lietuvių tautoj buvo salezietis kun. Bronius Paukštys.

Šia proga kun. Sabaliauskas prisiminė ir kitus žydų gelbėjimo akcijoj pasižymėjusius lietuvius, jų tarpe kun. Paukščio brolių Juozą, taip pat salezietį kun. Joną Žemaitį ir salezietes sesules vienuoles, kurios Laurą našlaityne, netoli nuo Vilniaus, iš Vilniaus geto išgelbėjo ir pas save priglaudė daug žydų vaikų. Kun. Sabaliauskas pažymėjo, kad pagarbos ir įvertinimo yra nusipelnę ir kiti gausūs lietuviai, kurių vardai nėra žinomi. Jie taip pat paliudijo lietuvišką širdies dosnumą nacių teroro aukom.

Salėj, kurioj vyko kun. Paukščio pagerbimo akademija, buvo išstatyta gelėmis papuošta velionio kunigo nuotrauka, prie kurios degė žvakės.

Sekandį dieną Jeruzalėje, Izraelio Kankinių parke, kalbėtojai pažymėjo, kad kun. Paukščio atminimui sodinamas medelis liudys ateities kartom apie herojišką lietuvių kunigo asmenybę. Sodinant medelį, kun. Paukščio išgelbėti žydai užpylė saują iš Lietuvos atvežtos žemės, kuri buvo paimta nuo velionio kunigo kapo. Medalio įteikimo iškilmės įvyko Kankinių parke didžiąjame pastate.

Kun. Paukščiui skirtą medalį salezietis kun. Antanas Sabaliauskas, grįždamas iš Izraelio, Romoj perdavė saleziečių vienuolijos vyriausiajam vadovui kunigui Vigno.

VIKTORAS GIDŽIŪNAS, OFM

ŠV. PRANCIŠKAUS ASYŽIEČIO ĮTAKA JO LAIKAMS

13

9. Baigiamosios mintys

Iš šio trumpučio šv. Pranciškaus gyvenimo ir veiklos nagrinėjimo jau galėjome susidaryti įspūdį apie jo poveikį jo laikams. Šv. Pranciškus buvo savo laikų žmogus ir gyveno tų laikų dvasia ir papročiais, išryškindamas, kas juose buvo gera, ir jė gera pakeisdamas, kas juose buvo bloga. Pirmosios jaunystės dienose jis buvo nerūpestingai linksmas ir išlaidus, net vadovavo linksmam draugų būriui, nes tai buvo trubadūrų laikai. Bet neprasižengė dorai. Vėliau jis tapo Dievo trubadūru, savo brolių apvaliojo stalo kavalierių vadu; džiaugėsi su visa gamta, su visais kūrniais giedodjo Dievo garbei ir kritiškiausiais bei sunkiausiais momentais sugebėjo pralinksminti savuosius.

Savo išlaidumą ir nerūpestingumą greitai pakeitė gailestingumu darbais: išmalda vargšams ir patarnavimu apleistiems raupsuotiesiems. Tiek pamilo neturtą, kad savo kavalieriškoje fantazijoje savo širdies damą pasirinko Neturto Ponią, kurią kavalieriškai gynė net prieš vysku-

pą, Romos kurijos kardinolus ir popiežių. Savo kovą laimėjo, nes, kaip nuogas gimė, taip nuogas panoro mirti.

Jis, kaip ir jo tėvai, svajodavo apie siekį kavalieriaus garbės. Visa tai padėjo jam tapti Kristaus kavalierium, įsigyti visas kavalieriškas dorybes, pakeliant jas į aukščiausią krikščioniškųjų dorybių laipsnį, kad gautų pasižymėjimo kryžių.

Jis neliko nuošaly ir savo gimtojo miesto gyvenime, nes, kaip paaugęs padėjo atstatyti gynybinius miesto mūrus, taip, tapęs Kristaus kavalierium, atstatinėjo Asyžiaus ir apylinkių griūvančias bažnyčias. Kaip jis gynė Asyžių nuo priešų užpuolimo ir pavergimo, taip vėliau jis ir jo broliai savo pamokslais gynė jį, Italiją ir visą pasaulį nuo pragaro kunigaikščio kariuomenės, kad po pergalės visus nuverstų į prisiriatusią dangaus karalystę.

Perugijos nelaisvėje išmokęs kentėti, taip pamilo kančią, kad Alvernos kalne prašė suteikti tuos kentėjimus, kuriuos Kristus kentėjo mirdamas ant kryžiaus. Net pati mirtis jo negasdinėjo; sužinojęs, kad netrukus

DEVYNIOLIKTASIS LF SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Fondo narių devynioliktasis suvažiavimas vyko Chicagoj gegužės 1 Jaunimo Centre. Jį atidarė naujasis tarybos pirmininkas Stasys Baras.

Jį prezidiumą buvo pakviesti: pirminknauti — Milda Lenkauskienė, dr. Jonas Račkauskas ir dr. Jonas Valaitis, o sekretoriauti — Daina Kojelytė ir Mykolas Druga.

M. Lenkauskienei perėmus pirminknautimą, buvo pagerbti LF mirusieji ir jamžintieji nariai. Dr. A. Razma uždegė žvakę, o J. Vaznelis perskaitė jų pavardes. Tuoj po to buvo pagerbti LF kūrėjai — dr. Antanas Razma, dr. Gediminas Balukas, dr. Kazys Ambrozaitis ir dr. Jonas Valaitis, įteikiant jiems meniškai paruoštus adresus (dr. K. Ambrozaitis nedalyvavo).

Žodžiu suvažiavimą sveikino gen. konsulė Juzė Daužvardienė, pavadindama LF įkūrimą ir jo išugdymą tikru stebuklu. Tai yra stipri užtvanka prieš lietuvių bėsis išnykimą.

PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas sveikindamas iškėlė LF reikšmę viso pasaulio lietuviams, nes jie susilaukė iš LF paramos organizuodami kongresus, chorus ir kitus tautinius pasireiškimus. Taip pat LF įsipareigojo paremti ir lituanistikos katedrą, įsteigtą Chicagoj.

Toliau žodžiu dar sveikino Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublėnė, Gydytojų sąjungos atstovas dr. J. Valaitis, Balfo pirmininkė Marija Rudienė ir Alto atstovas kun. dr. Juozas Prunskis.

Raštu savo sveikinimus atsiuntė Lietuvos atstovas Washingtono dr. Stasys Bačkis, LB krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus ir Tautos Fondo pirm. Juozas Giedraitis.

Protokolą perskaitė sekretorė Daina Kojelytė, ir jis buvo priimtas kaip parašytas.

Buvo sudarytos šios komisijos: 1) mandatų-registracijos (pirm. Kazys Barzdukas), 2) balsų skaičiavimo (dr. Ferdinandas Kaušas), 3) nominacijų (Jonas Vaznelis), 4) rezoliucijų (Viktoras Naudžius), 5) spaudos (Antanas Juodvalkis), 6) organizacinė (Marija Remienė).

Apie LF tarybos veiklą pranešė buvęs pirm. dr. A. Razma, išskeldamas nepaprastai darnų ir vieningą tarybos ir valdybos darbą, dėkojo visiem LF vadovybės vadovams.

Valdybos pirm. dr. G. Balukas išvardino visus valdybos narius ir pasidžiaugė, kad 1981 metai buvo išskirtiniai tiek kapitalo padidėjimu, tiek ir dideliu pelnu. Pagrindinis kapitalas pasiekė 2,149,000 dol., o narių skaičius išaugo iki 5,016.

Po to savo pranešimus skaitė investicijos komisijos pirm. Povilas Kilius, pelno skirstymo kjos — dr. Jonas Valaitis, meno puoselėjimo kjos pirm. dr. Gediminas Balukas. Apie kredito kooperatyvo veiklą pranešė dr. A. Razma, pranešimą iš Clevelando padarė Milda Lenkauskienė.

Kontrolės komisijos pirm. Antanas Šantaras perskaitė trumpą revizijos aktą: viskas vedama labai tvarkingai.

Leidinio redaktorius Apolinaras Bagdonas pranešė, kad leidinys baigtas redaguoti ir jo dalis perduota M. Morkūno spausdintuvei, kuri pasizadėjo iki lapkričio 25 knygą išspausdinti.

Po trumpų diskusijų visi pranešimai buvo priimti.

Mandatų komisijos pirm. K. Barzdukas pranešė, kad suvažiavime dalyvauja 134 LF nariai, turį 4,697 balsus.

Tarybos šešių narių perrinkimui nominacijų komisija pasiūlė šiuos kandidatus: dr. G. Baluką, D. Kojelytę, V. Kutkų, dr. J. Račkauską, dr. A. Razmą, dr. J. Valaitį; jie visi slaptu balsavimu buvo perrinkti, o suvažiavimo pasiūlytieji kandidatai kun. J. Prunskis, P. Masilionienė ir Z. Juškevičienė liko kandidatais.

J kontrolės komisiją buvo išrinkti K. Dočkus, A. Šantaras

ir V. Kleiza, o kandidatais liko A. Juodvalkis ir J. Tijūnas.

Apie LF įstatų papildymą referavo V. Naudžius. Slaptu balsavimu suvažiavimas balsų dauguma nubalsavo įstatų 6 ir 13 paragrafus papildyti.

Juozas Žadeikis kreipėsi į suvažiavimo dalyvius, ragindamas juos rašyti laiškus paštų viršrinkninkui ir savo kongresmanam,

NAUJIEJI ŽURNALAI

ALFONSAS NAKAS

Ketvirtoji ATEITIS

Issamiai, vispusiškai, keliuose numeriuose atšventusi 70-ties metų gyvavimo sukaktį, ATEITIS atsigrėžė į Lietuvos pagrindį. Į disidentus, laisvės bei religijos gynėjus, kankinius.

Ant ketvirtojo numerio viršelio — profesoriaus, dabar kalinio Vytauto Skuodžio nuotrauka. Tos pačios nuotraukos siluetais dengia ir pirmąjį žurnalo puslapį. Puslapis paruoštas taip, kad kankinio veido siluetais nemažina teksto ryškumą ir atvirksčiai. O vienu ilgu sakiniu paaiškinus, kad ši ATEITIS skiriama Lietuvos laisvės kovotojams už Geluzinės uždangos pagerbti, puslapio centre cituojama G.V. Iešmanto, P. Pečeliūno bei V. Skuodžio laiško, rašyto Pskovo kalėjime 1981 sausio 17, ištrauka. Percituojau tik pirmąjį laiško ištraukos sakinį:

„Mus griežtai nubaudė už tai, kad mylėjome savo Tėvynę Lietuvą, už tai, kad trokštame savo tautai laisvės, už tai, kad nesutikome tapti lietuvių tautos išgamų arba jos priešų vergais.“

Lapą atvertę, išvystame stambią antraštę „Pogrindžio rezistencija Lietuvoje“ ir Vytauto Vardžio referato, skaityto ATEITIES jubiliejiniam kongrese, pradžią. Čia dominuoja pusantru puslapiu gan ryški nuotrauka. Tai religinė procesija okupuotoj Lietuvoj. Procesija, kurios centre — mokyklinio amžiaus vaikų eilės. Prisimeni LKB Kronikų skelbiamus faktus ir jauti, kad tie mažyliai irgi didvyriai, nes už dalyvavimą procesijoje jie daug turės kentėti. Grįžtant prie prof. V. Vardžio rašto, tai jis nusidriekia per aštuonis puslapius. Parašyta be emocijų ar propagandinių šūkavimų, ramiu moksliniu stilium. Aiškinama rezistencijos rūšys, rezistentų skirtybės ir panašumai. Iškeliama LKB Kronikų bei Helsinkio grupės reikšmė. Minimi didžiųjų rezistentų vardai. Vakaruose gyvenantiems patariama atidžiai sekti Lietuvos įvykius, kad suprastume tenykštę visuomenę.

Kas naujas puslapis, tai ar kurio laisvės kovotojo nuotrauka, ar kito kovotojo laiško ištrauka. Štai 1959-aisiais gimusio Juliaus Sasnausko liūdnas, bet ryžto kupinas žvilgsnis. Šis jaunuolis — už antisovietinę propagandą — gaves pusantrų metų lagerio ir penkerius metus tremties. Jaunam ATEITIES skaitytojui šiame krašte, žinau, sunku net įsivaizduoti, kad „už antiamerikinę propagandą“ jis būtų bet kaip persekiojamas, juoba įkalinamas. Štai Vytauto Vaičiūno laiško iš Lukiškių kalėjimo ištrauka... Štai kun. Broniaus Laurinavičiaus, Helsinkio grupės nario, nuotrauka. Šį ryžtingą kovotoją sovietinis saugumas nužudė Vilniuje, pastumdamas po sunkvežimiu... Štai barbarų išniekinto bažnyčios altoriaus vaizdas...

Kitoje nuotraukoje regime prie altoriaus jauną kunigą. Tai Ričardas Černiauskas, Vilniaus Šv. Mikalojaus bažnyčios vikaras. Jį suėmė už rekolekcijas jaunimui... Dar viena, jau ryški, JAV gimusio ir niekada JAV pilietybės neatsisakiusio Vytauto Skuodžio nuotrauka... Į skaitytoją vel žvelgia primerktos rūšies Anastazo Janulio akys,

prašant pašto ženklų pagerbti mūsų didvyrius Stepą Darių ir Stasį Girėną jų 50 metų skridimo sukakties proga.

Rezoliucijų komisijos pirm. V. Naudžius perskaitė 5 rezoliucijas, liečiančias LF veiklą.

Organizacinės komisijos pirm. M. Remienė visus dalyvius pakvietė į kavinę pietų.

Buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Suvažiavimas buvo gerai suorganizuotas, praėjo sklandžiai ir tęsėsi ne per ilgai.

A.P.B.

Lietuvių Fondas šiemet mini 20 metų veiklos sukaktį. Per tą laiką sukrovė arti 3 milijonų dolerių kapitalą ir išdalijo beveik vieną milijoną palūkanų. Tai progai atžymėti Fondo vadovybė gegužės 21 Jaunimo Centre Chicagoje surengė vakaronę. Nuotraukoje — LF vadovybė, pravedusi vakaronę. Iš k. I-oje eilėje: Viktoras Naudžius, Jonas Vaznelis, Antanas Juodvalkis, Stasys Baras, dr. Antanas Razma, Marija Remienė, dr. Kazys Ambrozaitis; II-oje eilėje Pranas Želvyas, Apolinaras Bagdonas, dr. Gediminas Balukas ir Kazys Barzdukas. Nuotr. Z. Degučio

TAIKLUS ATSAKAS Į LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ METŲ BIRŽELIO TEMĄ

Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas prel. Jonas A. Kučingis birželio 6 iškilmingai paminėjo savo kunigystės šventimų 45 metų ir sėkmingo vadovavimo šiai lietuviškai ir katalikiškai tvirtovėi 35 metų sukaktį. Šventės išvakarėse ta tema per Los Angeles lietuvių radijo programą kalbėjo rašytojas laureatas Jurgis Glianda. Su jo mintimis supažindiname ir Darbininko skaitytojus. — Red.

-o-

Šie metai reikšmingiausių mūsų išieivijos organizacijų iniciatyva, bažnytinei vadovybei pritarus, pavadinti Lietuviškų parapijų metais. Tai dėmesys lietuviškai parapijai ne tik kaip religinei institucijai, bet ir kaip lietuvių tautinio išlikimo priemonei.

Kas mėnuo šiais metais vystomos vis naujos temos. Birželio mėnesio tema pavadinta „Lietuviška parapija ir lietuvis kunigas“.

Šiai temai konkretizuoti nerashim tinkamesniu pavyzdžiu už Šv. Kazimiero parapiją Los Angeles mieste, už tos parapijos kleboną prelatą Joną Kučingį.

Laimingą sutapimą su šiais visuomeniškos reikšmės metais prelatas mini savo 45 metų kunigystės ir savo 35 metų klebonavimo sukaktis.

Šių metų ateitininkų vasaros stovykla įvyks nuo rugpjūčio 21, šeštadienio, iki rugpjūčio 29, sekmadienio. Šiais metais jaunimas turės progą stovyklauti naujoje gražioje vietoje — Valley Center, Calif. Šis miestelis yra prie Escondido ir Vistos, 30 mylių į šiaurę nuo San Diego ir 110 mylių į pietus nuo Los Angeles. Vietovė yra tarp kalnų, apsupta avokadų ir apelsinų sodų. Erdvi aplinka, graži gamta ir įvairūs aukšti medžiai, švarus sausas oras ir maloniai atvėsantys vasaros vakarai teikia stovyklavietei ypatingą patrauklumą. Stovykla taip pat turi didelį baseiną, net kelias sporto aikštes, kopolyčią, žaidimų arba darbo kambarius ir amfiteatrą su lauzavieta.

Šių metų stovyklai vadovaus Gintaras Grušas, losangelietis, kuris labai sėkmingai vedė stovyklą praeitais metais. Be kitų vietinių vadovų, iš Detroito atvyksta Rita Neverauskaitė, kuri taip pat yra gailestinga sesuo, ir Vidas Neverauskas, kuris pasižymi muzikiniais gabumais bei yra patyręs plaukikas ir vandens sargas.

Ateitininkų stovyklos programa, kaip ir kiekvienais metais, bus įvairi ir įdomi, pritaikyta sudominti, stiprinti ir praturtinti jaunuosius lietuvius lituanistikoje ir krikščioniškame bei dvasiniame brendime. Stovyklos programa bus pajavairinta skirtingais sporto žaidimais, lietuviškais darbeliais, dainomis, šokiais ir kitais užsiėmimais, keliančiais linksmą nuotaiką, draugiškumą, sugyvenimą bei bendravimą.

Dėl telių žinios džiugu paminėti, kad stovyklavietės aplinka yra saugi ir stovyklautojai yra gerai ir tvarkingai prižiūrimi. Maisto gaminimu rūpinasi pačios lietuvių motinos, patiekdamos stovyklai pritaikytą maistą.

I stovyklą yra primami visi lietuviškai kalbą vaikai nuo 8 iki 17 metų. Kas norėtų gauti daugiau informacijų arba jei atsirastų stovyklautojų iš kitų lietuvių kolonijų, prašoma kreiptis į Julijū Raulinaitį, 1502 El Rito, Glendale, Calif. 91208. Telefonas 213 244-0654.

Lauksime visų, linkėdami gražios vasaros.

Albina Gedminienė

— Australijos Pabaltiečių Taryba birželio 20 Melbourne ruošia bendrą pabaltiečių masinių trėmimų minėjimą, kuriame kalbės Australijos vyriausybės atstovai ir dr. K. Bobelis. Meninė daly pasirodys estų, lietuvių ir latvių chorai.

— Paryžiaus lietuvių baisyjo birželio įvykius minės birželio 23, trečiadienį, 8:30 val. vak. Saint Merry bažnyčios salėje, 78 rue Saint-Martin, Paris 4.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamą mokesčių pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtgijai.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuvių kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELI, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

PABIROS IŠ HOT SPRINGS, ARK.

Bendras vaizdas

Gražus ir spalvingas Hot Springs National Park, išsišakojęs į tolimąsias apylinkes ir pasislėpęs žaliuojančių medžių šešėliuose. Ir tikrai Hot Springs yra vertas National Park vardo, kuris jam pripažintas prieš 150 metų.

Amžiais tūnodamas trijų kalnų trikampyje, jis rinko jų trykstančius karštus mineralinius vandenis ir ramino reumatiškus skausmus. Bet per paskutinius du dešimtmečius jis panūdo savo ribas praplėsti už kalnų, miškų ir ežerų — prisivilioti daugiau turistų ir sėslių gyventojų. Įvertinęs apylinkės grožį, nejučiomis pridaino prabangių viešbučių, erdvių kondominių, įvairių kultūros centrų, prekybinių milžinų ir daugybę modernių sodybų. Tarp jų išdygo ir retų įdomybių: Mid-America muziejus, lauko teatras ir didžiųjų bendrovių mažmeninė prekyba, sutelkta viename pastate su jėjimais ir prekyngiais iš puošnios salės, ištyšusios per visą milžinišką pastatą.

Kone po visą apylinkę išvedžioja nauji asfaltuoti keliai ir vėsinami autobusai su persėdimais. Jie, palikę centines gatves, išsivinguoja tarp medžių apsuptų sodybų ir prekybos centrų, paimdami ir išlaipindami keleivius bet kurioj pakelės vietoj.

Bet miesto centras, bandydamas pasikeisti, paskendo dulksė. Čia restauruojami istoriniai pastatai ir griaujami beverčiai. Jų vietose įrengiami gėlynai, parkinimo aikštės ir statomi nauji pastatai — ruošiamas pramoginis centras turistams.

Lietuviai

Jei prieš dvidešimt metų čia gyveno tik saujelė lietuvių, dabar jie skaičiuojami šimtais, susibūrusiais į keletą organizacijų. Trokšdami dvasinio peno, jie pirmiausia suaukojo knygų ir įsisteigė knygynėlių. Netikėtai įsi-

kūrė ir keturi kunigai, iš kurių du iškeliavo į amžinybę.

Veikliusiai pasireiškė kun. P. Patlaba, kuris pasiryžo suburti lietuvius į vienus lietuviškus maldos namus. Tam tikslui jis paskyrė didžiąją dalį garažo savo sodyboj ir, talkinant tikintiesiems, įrengė kuklią Šiluvos koplyčią, o kieme pastatė lietuvišką kryžių. Ten tautinių ir šeimyninių švenčių progomis susirenka ir meldžiasi lietuviai, o po pamaldų piknikauja didžiuliam sodybos kieme, ažuolų pavėsy. Sekmadieniais jie nuomoja mieste erdvią ir vėsinamą Šv. Mykolo koplyčią, kur turi lietuviškas pamaldas, pajvainamas Moterų Seklyčios mėgėjų choro, priitarian visiem dalyviams.

Kitas — kun. J. Burkus, rimtas ligonis, produktingas rašytojas ir savo raštų leidėjas, bet bankrutuojąs knygų platintojas. Pasirodo, kad lietuvių autorių knygos neberanda kelio į lietuvių pastogę. Ypač jos nepageidaujamos bankininkų, verslininkų ir žymiųjų įvairių sričių menininkų. Paskutinieji, visur įpratę atrasti atviras duris ir globojančias rankas, labiausiai nuvertina knygą ir jos kūrėjus. Vieni po 2-3 mėn. sugrąžina jas suterštas ir bevertes, kiti platintojai skaudžiai išbara, o dauguma tyliai pasilaiko jas be jokio atsiskaitymo — vaidina negavę net ir apdraustų knygų.

Padidėjus mirimams, lietuviai nusipirko gražioj vietoj kapines ir pasistatė bendrą paminklą. Be to, jie išlaiko tris radijo valandėles, vedamas LB-nės, Katalikų Bendrijos ir Smaizlių šeimos, pasiskirstant sekmadieniais. Bendrai jie pasižymi darbštumu, švarumu, žydinčiomis sodybomis ir draugiškais santykiais su amerikiečiais. Net trejus metus iš eilės jie atsikvietė šokių ansamblius iš Chicago ir laisvai demonstravo amerikiečiam Fun Festival progomis.

Bronė Martin

LITUANISTINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALIS

LOS ANGELES, CALIF.

Ne be reikalo šiuo metu yra didelis susirūpinimas išeivijos ateitimi, kreipiant dėmesį į šiame krašte gimusių lietuvių jaunimą, kuris turės papildyti retėjančias visuomenininkų gretas. Nors gyvenamoji aplinka labai nepalanki jaunam žmogui įsisavinti siekimus, kuriais gyvena jų tėvai, tačiau, sudarant atitinkamas sąlygas ir kreipiant ypatingą dėmesį, galima pasiekti reikšmingų laimėjimų.

Pasidalinti mintimis, iškeliant sutiktas kliūtis, ir paieškoti būdų jom apeiti JAV Lietuvių Bendruomenės Los Angeles ir Santa Monica apylinkės gegužės 15 Šv. Kazimiero parapijos salėj surengė lituanistinių studijų savaitgalį, kuris buvo pradėtas dr. J. Izokaitytės paskaita "Žvilgsnis į kalbos ir literatūros reikšmę tautos gyvybei". Paskaitoj buvo iškelti aspektai, kaip tautai ir jos išeivijai svarbu išlaikyti nesužalotą gimtąją kalbą ir išvystyti savąją literatūrą, kuri ugdytų joi tautinį atsparumą.

Simpoziume "Lituanistikos metodai šeimose, organizacijose ir mokykloj" pedagogė ir visuomenininkė D. Polikaitienė savo įvadinę paskaitoj išryškino šeimos pirminį ir pagrindinį vaidmenį jauno žmogaus galvosenos susiformavimui. Tėvai, skirdami didelį dėmesį lietuvių kalbai, atlieka svarbų uždavinį, nes tolimesni veiksniai, kaip jaunimui skirtos organizacijos ir lituanistinė mokykla, yra tik antraeiliai šeimos talkininkai. Jie negali atsverti šeimos parodyto dėmesio vaikui. Klaidingai kai kurie tėvai galvoja, kad, jei vaikas negaus lituanistinių žinių pagrindo šeimoj, šį trūkumą vėliau atitaisys lituanistinė mokykla ar organizacija. Kaip patirtis rodo, tik retais atvejais šios institucijos gali susidariusia

tuštumą užpildyti. Čia iškeltom mintim paremti D. Polikaitienė rėmėsi dr. A. Norvilo studija "Dvikalbiškumas: prakeikimas ar palaima".

Toliau vyko tuo klausimu grupinės svarstybos, į kurias įsijungė V. Gedgaudienė ir I. Raūlinaitienė, nupasakodamos, koks buvęs jų dėmesys namuose lietuvių kalbai, auklėjant savo senelių vaidmenį lietuviškam auklėjimui. Žinoma, šis atvejis tinka tik tuo atveju, kai seneliai yra artimam ir glaudžiam kontakte su savo vaikaičiais. Dalyvaudami svarstybose, lituanistinės šeštadieninės mokyklos mokytojai A. Kungys, G. Plukienė ir M. Naujokaitis palietė sunkumus, kuriuos turi nugabėti lituanistinės mokyklos mokytojas, ypač tais atvejais, kai tėvai šeimoj mažai dėmesio skiria lietuvių kalbai arba kai savo tarpe nekalba lietuviškai, tikėdamiesi, kad lituanistinė mokykla per keletą valandų savaitę galės atlikti "stebuklingą uždavinį". Tuo vaikam daroma sunkiai atitaisoma žala, nes mokytojo darbas nebus sėkmingas. Jaunas mokytojas Kungys sakė, jog sėkmingesniam darbui įsivedęs taškų sistemą ir manęs, kad tai padeda siekti geresnių rezultatų. Organizacijų atstovės — skautų V. Radvenienė ir ateitininkų M. Sandanavičiūtė-Newson — nupasakojo, kas daroma jų organizacijose auklėjant jaunimą tautinėje dvasioje, o R. Vilkaitė pabrėžė svarbą kursų vadovų amžiaus skautam pasitobulinti lietuvių kalboj.

Šis simpoziumas visų dalyvių su dideliu dėmesiu buvo sekamas, o jame iškeltos mintys priimtos dėmesiu vaikui, kurių priežiūroj ir globoj auga lietuviškas atžalynas.

Nemažą susidomėjimą sukėlė ir "Lietuvio jaunuolio teismas", kuriame dalyvavo: Vytautas ir Tadas Dabšiai, Augustas ir Dalius Gedgaudai, Dainius Petronis,

Tarptautinės centro mugės atidarymo metu Yale universitete New Havene, Conn., Lietuvos vėliava neša Vaiva Vėbraite-Gustienė. Už jos eina Dalia Dzikiene ir jos vadovaujama Hartfordo tautinių šokių grupė Berzelis.

Darius Jutulius, Algis Avižienis, Rima Navickaitė ir Gailė Radvenytė. Jaunuolis buvo kaltinamas, kad jis yra tautiškai nesuipratus, nelanko lietuviškų parengimų, nesistengia savo tarpe lietuviškai kalbėti. Šiem kaltinimams atremti teismas kvietė liudininkus, kurie savo parodymais jaunuolį pateisino. Pagaliau teismo sprendimas buvo palankus jaunuoliui; atsižvelgiant į aplinkybes, jis buvo išteisintas. Motyvuose buvo paminėta, kad didesnė atsakomybė dėl pareiktų kaltinimų tenka tėvams; jie turėtų kreipti didesnį dėmesį, kad šios neigiamybės kuo mažiau galėtų pasireikšti.

Vėliau buvo išklaudytos dvi paskaitos. Apie paskutiniųjų metų išeivijos literatūrą kalbėjo B. Raila, o apie literatūrą Lietuvoj — P. Visvydas.

Ta diena buvo baigta vakarone su Violeta Rakauskaite, atlikusia estradinės muzikos ir dainų programą. Dainos parašytos ir sukomponuotos Lietuvoj, nes dainininkė neseniai iš ten atvykusi.

Kitą dieną, gegužės 16, sekmadienį, betęsiant lituanistinių studijų savaitgalį, buvo paminėtas mūsų žymusis rašytojas klasiškas Vincas Krėvė-Mickevičius, miręs 1954, suėjęs 100 metų nuo jo gimimo. Išsamiai šio Dainavos sūnaus biografiją perskaitė L. Jarašūnienė. Apie Vinco Krėvės literatūrinį palikimą kalbėjo rašytoja Alė Rūta, kuri prisiminė jį kaip savo buvusį profesorių, ūgiu mažutį, kurio vos galva matėsi už katedros, bet protu ir dvasia milžiną. Ji peržvelgė jo gausius literatūrinis darbus, pradėdant tautosakos rinkimu, apysakomis, Dainavos šalies senų žmonių padavimais, perėinant į dramos forma parašytus veikalus (Šarūnas, Skirgaila, Mindaugas ir kt.). Dar jaunas būdamas, pradėjo rašyti didelį bibliinį turinio veikalą "Daugaus ir žemės sūntis", kurio buvo numatęs parašyti tris dalis, ypač intensyviai rašė gyvendamas JAV, tačiau nesuskubo pabaigti, nes, pasitraukus iš universiteto į pensiją, sveikata ėmė silpnėti ir pagaliau mirtis jį pašaukė į amžinybę.

Krėvės raštų ištraukas su artistiniu įsijautimu paskaitė dramos sambūrio nariai Viltis Jutulienė ir Vincas Dovydatis.

Tebūna man leista prisiminti kadais Kaune girdėtą pasakojimą. Kartą pas Vincą Krėvę atvažiavo iš provincijos kunigas, kuris ligi tol jo nebuvo matęs. Kai pasibeldė į duris, jį įleido pats profesorius. Kunigas, matydamas liekną, žemo ūgio jaunuolį, paklausė:

— Berniuk, ar čia gyvena profesorius Krėvė-Mickevičius?

— Taip, — atsakė šis.

Kai įėjo į vidų, kunigas vėl klausė:

— Ar galėčiau jį pamatyti?

— Tai aš pats, — buvo atsakymas.

Svečias buvo labai nustebęs ir sumišęs, nes tikėjosi pamatyti solidžios išvaizdos profesorių.

Ig. Medziukas

Hartfordo lietuvių tautinių šokių grupė Berzelis atlieka programą New Havene įvykusioje Tarptautinio centro mugėje.

LITUVIAI TARPTAUTINIO CENTRO MUGĖJE NEW HAVENE, CONN.

Jau ketvirti metai iš eilės Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Haveno Klubas įrengia lietuvių paviljoną Yale Universiteto patalpose vykstančiose Tarptautinio Centro mugėse. Šių metų mugė buvo gerai išreklamuota balandžio 24-25 "Old Colony Weekend" dalis, sutraukusi per 4,000 lankytojų.

Atidarymo eisenoje ir tautybių pasirodymuose dalyvavo gražus būrys Hartfordo lietuvių tautinių šokių grupės "Berzelis" šokėjų, vadovaujama Dalia Dzikiene. Eitynių metu, sekdami Vaivos Vaišnytės nešama didelę Vytį ir Vaivos Vėbraite-Gustienės rankose plėvėsuojančią mūsų trišpalvę, pasipuošę tautiniais drabužiais, lietuviai šokėjai atrodė tikrai šauniai.

Programoje lietuviams buvo skirtas pats geriausias laikas, kai mugėje būna daugiausia lankytojų. "Berzelio" pusę valandos trukusį programą susilaukė žiūrovų šilto įvertinimo ir gausių kutučių. Lietuvių paviljonas buvo nuolat apsuptas lankytojų, kuriuos velykinių kiaušinių marginimu kasmet patraukia Milda Liaukienė ir išsamiais paaiškinimais apie Lietuvą sudomina Vaiva Vėbraite-Gustienė. Išpūdingi buvo Viktoro Liaukaus ir a.a. Kęstučio Švelnio medžio

drožiniai ir jo specialiai šiom parodom padirbta didelė Vytis. Lietuviškais audiniais buvo nuklotas visas paviljono fonas ir stalai, ant kurių buvo išdėti gintarai ir knygos apie Lietuvą ir jos menininkus.

Kiekvienais metais mugės metu pavyksta išplatinti gražų pluoštą informacinės medžiagos apie mūsų kraštą. Rengėjams prašant, mugėje buvo gausu įvairių tautybių maisto gaminių, tarp kurių turėjo pasisekimo ir lietuviški velykiniai kepiniai.

LMKF New Haveno Klubas, egzistuojąs labai mažoje lietuviškoje kolonijoje, yra giliai dėkingas visiem, talkinusiems reprezentuojant Lietuvą ir lietuvius Yale Universiteto aplinkoje. Teresei Strimaitienei nuoširdus ačiū už jos darbą paruošiant vaišes mūsų Hartfordo svečiam!

slv

— Kr. Donelaičio aukštesniosios lituanistinės mokyklos baigimo išklmėse birželio 5 Žurnalistų S-gos pirm. Jurgis Janušaitis įteikė pažymėjimus jauniems spaudos darbuotojams: Karoliui Drungai, Ramunei Gaižutei, Aušrai Jasaitytei, Audriui Plieniui ir Audriui Polikaitiui.

N. PR. MARIJOS SESERŲ VIENUOLYNŲ SODYBOJE, PUTNAM, CONNECTICUT

PIKNIKAS

įvyks liepos 25, sekmadienį, tokia tvarka:

11:00 — šv. mišios, pamokslas, procesija

12:00 — pietūs, pramogos

3:00 — Neringos mergaičių stovyklos programa

Atvykite pabendrauti, pasidžiaugti
Atvykite pabendrauti, pasidžiaugti
Pasikvieskite ir savo draugus

IŠ VISUR

— New Yorke, Estijos gen. konsulate, gegužės 4 buvo susirinkę pasikeisti informacijomis bei pasitarti veiklos klausimais Lietuvos atstovas dr. S.A. Bačkis, gen. konsulas A. Simutis, Latvijos atstovas dr. A. Dinbergs ir Estijos atstovas gen. konsulas E. Jaakson. Vėliau, gegužės 29, Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovai, E. Jaakson, A. Dinbergs ir S.A. Bačkis, buvo susirinkę Washingtono pasitarti einamaisiais reikalais bei artėjančios JAV 60 metų Baltijos valstybių pripažinimo sukakties minėjimo klausimu.

— Dr. K. Bobelis, Vliko pirmininkas, pakviestas Australijos Lietuvių Bendruomenės pirmininko A. Pociaus, birželio 6 išvyko į Australiją. A. Pociui talkina Adelaidės, Sydnejaus ir Melbourne LB valdybos bei Tautos Fondo atstovybės.

— Kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC, Londono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, yra atvykęs į Chicago. Jis šiemet švenčia kunigystės 50-ties metų sukaktį, kuri bus minima birželio 20 mišiomis Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioj ir Lietuvių Tautiniuose Namuose pietumis bei akademine dailimi.

— Lietuvos atstovas dr. S.A. Bačkis su žmona gegužės 19 dalyvavo International Club vadovybės rengtame priėmimo diplomatinį misijų šefų ir jų žmonių pagerbimui.

— Solistė Slava Žemelytė, iš Toronto, Ont., Australijos Lietuvių Bendruomenės pakviesta, išvyko tolimon kelionėn. Ji birželio 20 dainuos Sydnejuj, birželio 26 — Adelaidėj, o liepos 4 — Melbourne.

— Kauno Kunigų Seminarijoj šiais mokslo metais mokslą baigė septyniolika diakonų. Jiem kunigystės šventimai suteikti birželio 6 Kauno arkikatedroj-bazilikoj ir Panevėžio katedroj.

— Ann Jillian — Jūratė Nausėdaitė ir, gal būt, Bob Hope, atlieks programą Navy Pier Chicagoj, čia lankantis Olandijos karalienė Beatričė ir jos vyrui princui Claus. Tai bus birželio 23-25.

— Cleveland, Ohio, Maironio 50 metų mirties sukakties minėjimas vyks birželio 20 Šv. Jurgio parapijos salėj su menine programa. Rengia parapijos taryba.

— Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga pradėjo ruošti penktajam pasaulio lietuvių jaunimo kongresui. Savo talka jį padeda Australijos, Europos ir Pietų Amerikos lietuviškam jaunimui, kuris rengiasi dalyvauti jaunimo kongrese.

— Pedagoginis Lituanistikos Institutas šiuo metu ruošia 25 metų sukaktuvinį leidinį. Jei kas turėtų nuotraukų iš Instituto veiklos, prašome paskolinti jas galimam atspausdinimui. Nuotraukas siunčiant, prašome pažymėti fotografą, nuotraukoje esančius asmenis ir datą, jei galima. Priimame ir PLI darbuotojų asmeniškias nuotraukas. Siųsti adresu: R. Vitas, Lithuanian Institute of Education, 5620 South Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

— Nauji Darbininko skaitytojai: N. Newman, Williamsville, N.Y., L. Reivydas, Los Angeles Calif., P. Biscus, Cahanna, Ohio, B. Majauskas, San Mateo, Calif. Užsakę kitiems: J. Rygelis, Kinnelon, N.J. — sūnui Vincui Rygeliui, Grand Pass, OR. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

Kodėl taupymas IRA yra taip svarbus?

Niekas negali užginčyti, kad taupymas ateičiai yra neišvengiama būtinybė. Ateina visiems laikais, kai reikia palikti darbečio barus, pasitraukti į šalį, pailsėti ir pasidžiaugti ateinančios kartos pasiekimais. Menkas būtų mūsų džiaugsmas, jeigu per neapgalvojimą nebūtume pasirūpinę ateitimi ir taptume našta savo artimiesiems. Todėl turim taupyti ateičiai dėl savigarbos, dėl savišalpos ir dėl meilės savišmiam.

Valdžios suteikiama pensija (Social Security) yra pagrindinė senatvės parama, bet visi gerai žino, kad to neužtenka. Todėl kiekvienas dirbantis asmuo, nežiūrint šiandieninių ekonominių sunkumų, sugeba pats šiek tiek savo uždarbio pasidėti į šalį. Vieni tai daro pastoviai, kiti atsitiktinai, o treči daugiau išima, negu įdeda. Planuotas, sistemingas taupymas, be abejoj, yra geriausias būdas realizuoti ateities planus. Tačiau visiem turi būti aišku, kad ne visos taupymo sistemos yra vienodos. Kai kurie taupymo būdai yra viliojantys, bet rizikingi, o kiti — saugūs, bet menkaverčiai. Pagaliau ir patys saugiausi taupymo būdai, nėra vienodi. Komeraciniai bankai, į kuriuos milijonai žmonių neša savo santaupas, yra valdžios įstaigų apdrausti, bet duoda tik minimalias palūkanas savo klientams. Kooperatyvniais pagrindais tvarkomos kredito unijos taip pat yra valdžios apdraustos, bet pajėgia savo nariams duoti daug didesnius dividendus. Lietuviškoji KASOS Kredito Unija New Yorke, pavyzdžiui, duoda net 9% dividendų už reguliarius santaupas. Tai yra 50% daugiau, negu bankuose. Tačiau stebėtina, kad vis tiek dar didžiulis skaičius tautiečių savo pinigėlius tebeneša į kaimyninius bankus. Gal trūksta informacijos, gal pasitikėjimo, o gal pasiryžimo pakeisti nusistovėjusius įpročius.

Tačiau visiem taupytojams turim blogą naujieną. Santaupos bankuose yra dar mažiau vertos, negu tai rodo jų šykščios palūkanos. Čia kalta valstybinė mokesčių sistema, kuri apkarpo stropių taupytojų palūkanas, apdėdama jas mokesčiais. Tai paaiškėja kiekvienais metais apie balandžio mėnesį, kai reikia pripažinti valdžiai apie pereinamąjį metų uždarbį. Mat, priaugusios santaupų palūkanos taip pat skaitomos uždarbiu ir nuo jų pa-

imamas tam tikras procentas mokesčių. Kuo didesnė alga, tuo mokesčių procentas aukštesnis ir tuo mažiau naudos iš banko palūkanų. Dar pridėjus infliacijos pasekmes, taupymas darosi beveik beprasmiškas.

Iš tos beviltiškos padėties netikėtai atėjo išsigelbėjimas. Besistengdama pagerinti ekonominę būklę, Amerikos valdžia suteikė visiem dirbantiems piliečiams ypač privilegiją. Ta privilegija vadinasi IRA, arba Individual Retirement Account. Rafinuotų taupytojų arba biznierių tarpe yra labai populiarus terminas, vadinamas "tax shelter". Lietuviškai galima būtų pavadinti "slėptuvė nuo mokesčių". Taigi tas IRA kaip tik ir yra visiškai legali ir labai naudinga slėptuvė nuo mokesčių. Labai svarbu, kad visi žinotume, kaip ta slėptuvė mum padeda pasilaikyti bent dalį savo uždarbio, saugiai tą dalį padėti į santaupas, uždirbti gana aukštus procentus, sumažinti valdžios mokesčius ir užsitikrinti šviesesnę ateitį. Kas gali nenorėti atsakymo į šiuos klausimus. Mūsų pareiga informuoti visus lietuvius, kad neliktų nė vieno, kuris nežinotų arba nepasinauotų IRA privilegijomis, užuovėja nuo mokesčių ir ateities finansine gerove. Kitą kartą išnagrinėsime šias privilegijas ir bandysime įrodyti, kodėl taupymas IRA yra taip svarbus mum visiem.

KASOS Informacija

Antoineta ir Karolis Binkins, abu nuoširdūs fotografai ir Darbininko bendradarbiai, birželio 16 šventė vedybinio gyvenimo 53 metų sukaktį. Antoineta stiprėja po 8 mėnesius varginusios ligos. Nuotr. Wallace Rodgers

PATERSON, N.J.

Kaziuko mugė

Vietos lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebono kun. Vytauto Palubinsko iniciatyva Patersono Lietuvos vyčių kuopa surengė čia turbūt pirmą Kaziuko mugę. Tradiciniai Kaziuko mugės rengėjai skautai ir skautės savo veiklą buvo sukoncestravę Elizabethe, todėl čia ir nebuvo kam jos rengti. Bet pasirodo, kad ir vyčiai, pagerbdami savo ir parapijos globėją šv. Kazimierą, gali tokią mugę surengti, tik reikia kam nors pradėti.

Mugė ir iškilmingos pamaldos įvyko kovo 7, sekmadienį. Į parapijos ir Lietuvos globėjo šv. Kazimiero šventę parapijos klebonas pakvietė čia jau kartą oficialiai besilankiusį Patersono diecezijs vyskupą Frank J. Rodimer, kuris 12 val. kartu su parapijos klebonu, čia beviešiniu klebonu emeritu kun. Viktoru Dabušiu, parapijoj prisiglaudusiu svečio teisėmis kunigu Jacob Pallivathukkal ir vyskupo kapelionu bei sekretorium (jo pavardės neteko sužinoti) aukoko koncelebracines mišias ir pasakė pamokslą. Vyskupas pamokslą pradėjo trumpu lietuvišku pasveikinimu, o paskui priminė šv. Kazimiero jaunystę ir jo pamaldumą, ypač į Švč. Mergelę Mariją. Į šias mišias susirinko turbūt beveik visi parapiečiai, nes bažnyčia buvo artipilnė.

Pamaldom pasibaigus, visi susirinko į parapijos salę, kur prasidėjo pati mugė, pajavairinta solistės Angelės Kiaušaitės sodriai padainuotomis lietuvių kompo-

zitorių dainomis ir N. J. LB tautinių šokių grupės Liepsnos gražiai pašoktais keturiais tautiniais šokiais. Susirinkusieji buvo linksmunami iš juostelių grojama lietuviška muzika ir net akordeonu palydima šokių muzika. Mugė ilgesnį laiką pabuvojo ir vyskupas su kitais kunigais ir daugelis parapiečių.

Salėj ant stalų ir sienų buvo išdėstyti iš klebono turtingo tautodailės rinkinio įvairūs lietuvišką meną vaizduoją albumai, tautodailės darbai ir paveikslai, o vyčių kuopos narės, neišsigandusios didelio darbo, visus susirinkusius pavaišino lietuviškais valgiais ir Pietų Amerikos kepiniais. Veikė ir gėrimų bufetas, todėl ir visų nuotaika buvo linksma ir nerūpestinga. Buvo suorganizuota ir loterija, nes įėjimas į mugę visiems buvo nemokamas.

Reikia pagirti iniciatorių ir darbo neišsigandusių vyčių už tokios įvairios mugės suruošimą ir palinkėti, kad ji pasidarytų tradicine ir prisidėtų prie parapijos narių glaudesnio bendradarbiavimo.

K.J.

NEWARK, N.J.

LB veikloje

Kovo 28 vietos LB apylinkės valdyba sukvietė apylinkės metinį susirinkimą pranešimam apie valdybos veiklą išklausti ir naujai valdybai ir kontrolės komisijai išrinkti. Iš valdybos pirm. Danguolės Didžbalienės pranešimo paaiškėjo, kad valdyba buvo rūpestinga ir veikli, nors prie apylinkės priklausančių lietuvių skaičius dėl mirčių ir išsikėlimo gyventi į šiltesnes vietas yra sumažėjęs. Valdybą reikia pagirti, kad ji ne tik rūpestingai rinko solidarumo įnašus, bet įvykdė gerai pavykusį LB švietimo vąjį, iš kurio Vinco Kudirkos šeštadienei mokyklai paskyrė 250 dol. Tai sekintas pavyzdys ir kitom šios LB apygardos apylinkėm. Valdyba surengė ir Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių gražiai pavykusią šventę ir sutelkė Lietuvos laisvinimo veiklai paremti per 800 dol. Be to, pereiną rudenį valdybos pastangomis buvo suruošta tautodailės ir meno darbų paroda su menine programa, kurią atliko tautinių šokių grupė Liepsna, vadovaujama Rūtos Mickūnienės.

Kontrolės komisija, kurią sudaro Antanas Juškys ir Kazys Trečiokas, valdybos kasos knygas rado labai tvarkingai vedas-

mas, o iš valdybos protokolų knygos galėjo įsitikinti valdybos veiklumu ir rūpestingumu, pasiūlė susirinkusiem pareikšti valdybai už įdėtą darbą padėką. Susirinkusieji tai ir padarė šiltai paplondami.

Susirinkusiem prašant, kad esamoji valdyba ir toliau pasiiliktų dirbti, ji sutiko. Valdybos sekretoriui Vladui Audėnui atsiskaius, į jo vietą maloniai sutiko būti renkama ir buvo vievingai išrinkta Regina Brazinskaitė. Tokiu būdu naują valdybą sudaro: Danguolė Didžbalienė — pirmininkė, Algirdas Brazinskas — vicepirmininkas, Regina Brazinskaitė — sekretorė ir Viktoras Jokūbaitis — išdinininkas. Susirinkimas valdybai suteikė teisę valdybą papildyti kviestiniais nariais.

Kontrolės komisijoj sutiko pasiilikti tie patys asmenys.

Valdyba jau nuo senesnių laikų praktikavo kviesti pirmasis mėnesio sekmadieniais neoficialius susirinkimus, kurių metu prie puoduko kavos ir lengvų užkandžių buvo pasitariama įvairiais einamaisiais reikalais ir pasidalinama įspūdžiais. Be to, valdyba kas rudenį surengdavo lyg ir gegužinę, kurios metu suorganizuodavo gausią loteriją jos išlaidom padengti. Reikia pasakyti, kad tokie pabendravimai apylinkės nariams patiko ir buvo gausiai lankomi.

Reikia apgailėti, kad Naujųjų 1981 metų naktį lietuvių Švč. Trejybės parapijos bažnyčios vidų apgadinęs gaisras paskatino vietinį vyskupą šią bažnyčią uždaryti ir nugriauti, o visas pamaldas perkelti į tos pat parapijos apatinę salę, ją kiek įmanoma tiem reikalom pritaikant. Dėlto įvairiem renginiam ir susirinkimam galima naudotis tik viršutine sale ir tik tada, kada apatinė salėj nėra jokių pamaldų.

K.J.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokesť, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

20 dol. — V.P. Sirusas, New York, N.Y.

15 dol. — Pauliukonis Christian, Easton, Pa.

Po 10 dol. — M. Židonis, New Haven, Conn., T. Bakanienė, Chester, Pa., A. J. Aleksis, Waterbury, Conn., H. Shatas, Waterbury, Conn., V. Kvetkus, Invernes, Fla., J. Jakubauskas, Juno Beach, Fla., I. Kirk, San Leandro, Calif., Ch. Dailidėnas, St. Petersburg, Fla., V. Kamantas, Grand Rapids, Mich.

Po 3 dol. — J. Orentas, Ridgewood, N.Y., F. Rogers, Nutley, N.J., V. Bileris, Huntington Bay, N.Y., L. Jankauskas, St. Petersburg Beach, Fla.

Po 2 dol. — J. Kantanavičius, Lakeland, Fla., P. Bakūnas, Rochester, N.Y., V. Kubilius, Westwood, Mass., S. Ilgūnas, Rochester, N.Y., K. Kaminskas, Portland, Ore., F. Morkus, Dania, Fla., J. Musteikis, Rochester, N.Y., P. Jakaitis, Philadelphia, Pa.

Visiem aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastas, B.S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N.Y. 11421
 WE DELIVER
 296-4130

Susirinkimui pasibaigus, visi jo dalyviai buvo pavaišinti kava ir apylinkės ponių pagamintais užkandžiais.

PRAŠOME pagal savo išgales aukoti TAUTOS FONDUI: savo uždaviniam vykdyti, Lietuvos Laisvės I ž d u i — laisvajai Lietuvai padėti atsistatyti, 6 kalbomis ELTOS informacijoms leisti, radijo transliacijoms į okupuotė Lietuvą finansuoti ir politiniam kaliniams gelbėti.

Nepamirkite tam tikrą procentą ir savo testamentam įrašyti: not-for profit, tax exempt corporation — Lithuanian National Foundation P.O. Box 21073, Wodhaven, NY 11421.

Reta proga įsigyti anglų kalba dvi vertingas knygas pagiginta kaina:
LITHUANIA 700 YEARS, by A. Gerutis. 15 dol.

SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA, by J. Pajaujis-Javis. 12 dol.

Užsisakant abi knygas, mokama tik 25 dol. Persiuntimui pridodamas tik 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

LITHUANIAN COOKERY
 (In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

DABAR KASOS KREDITO UNIJOJ:

9% palūkanų už paprastas taupomąsias sąskaitas.

12% už Share Certificates 500 dol. sumomis.

MONEY MARKET Certifikatų procentai už 5,000 ir 10,000 dolerių indėlius 6 mėnesiam.

"ALL — SAVERS" Certifikatai 1 metam su laisvomis nuo mokesčių palūkanomis.

Laisvi nuo mokesčių IRA pensijų fondo indėliai su 15% palūkanom.

Paskolos — Namų pirkimo "mortgicčiai" — Čekių iškeitimai — Pensijos čekių indėliai ir t.t.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Telefonas: (212) 441-6799

Darbo valandos: nuo 9 iki 9 kasdien; penktadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p.

Patarnavimas lietuvių ir anglų kalbomis.

Visi indėliai apdrausti iki 100.000 dol.

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1982

BALTIC TOURS

16 DIENŲ EKSKURSIJOS

rugsėjo 15-30 ..... \$1,599

guodžio 21-sausio 4 ..... \$1,549

Kellonė: Varšuvoj 2, Vilniuj 6, Rygoj 4, Frankfurte 1.

11 DIENŲ EKSKURSIJOS

rugplūčio 18-28 ..... \$1,229

rugsėjo 1-11 ..... \$1,229

Kellonė: Varšuvoj 2, Vilniuj 6, Frankfurte 1

llepos 22-31 ..... \$1,289

spalio 7-16 ..... \$1,199

Kellonė: Maskvoj 1, Vilniuj 6, Leningrade 2

Ekskursijų kainos bazuojamos pagal lėktuvų kainas su Lufthansa iš Bostono ir New Yorko arba Finnair iš New Yorko. Visos mūsų ekskursijos yra palydimos prityrusių palydovų iš mūsų įstaigos. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
 8 White Oak Road
 Newton, MA 02168
 617 969-1190

Daromį giminių iškvietimo dokumental

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Dainos, muzika ir gėlės — pagal Prano Lemberto žodžius J. Gaidelio, G. Gudauskienės, St. Gailėvičiaus, O. Metrikienės ir St. Grauzinio kūrinius dainuoja solistai, vyrų kvartetis ir chorai. 12 skirtingų kūrinių. Stereo. Kaina 9 dol. Persiuntimui pridodamas 1 dol.

Leonas Baltrus — arijos ir dainos: Kur bakūžė samanota, Ne margi sakalėliai, Žvaigždutė, Liepė tėvelis, Pieta Signore, Berceuse from "Jocelyn", arijos iš operų "Fedora", "La Boheme", "Madama Butterfly", "L'Elisir d'amore", "Rigoletto" ir "The Magic Flute", Only a Rose and All the Things you are. Kaina 8 dol. Persiuntimui pridodama 1 dol.

Taip pat gaunamos ir šios naujausios plokštelės: Aras... toli nuo tėvynės — Toronto vyrų choro dainos, kaina 10 dol.; Nerija — Clevelando studentų vokalinio vieneto dainos, kaina 8 dol.; Pavasaris, įvairios dainos, įdainuotos dvynukų Šalčių Vokietijoj, kaina 10 dol.; Motulės dainos, "Sodauto" — Bostono lietuvių ansamblio dainos, kaina 6 dol.; Užaugau Lietuvoje, lietuviškų dainų rinkinys, kaina 8 dol.

Persiuntimui pridodamas 1 dol. už kiekvieną plokštelę.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, lietuviškos knygos ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijoj.

DR. STASIO PETRAUSKO MIRTIES METINĖS

Birželio 21 sueina vieneri metai, kai, sunkios ir ilgos ligos išvargintas, mirė dr. Stasys Petrauskas. Kaip gydytojas, jis Elizabetho ir apylinkių lietuvių sveikata rūpinosi apie 30 metų. Ilgų metų praktika jam kone visuomet padėdavo nustatyti ligos diagnozę. Atsiradus abejonei, savo pacientus nedvejodamas pasiūsdavo pas atskirų sričių specialistus. Dirbo daug ir buvo pareigingas. Būdavo priešingas

gobšumui ir vargan patekusį žmogų gydydavo nemokamai. Kilęs iš gausios šeimos, jis augo Lietuvos kaime ir gana gerai suprasedavo bei atjausdavo eilinių žmogų. Neturėjo nei puikybės, nei išdidumo, o tai dažnai pasiūtaiko praturtėjusių tarpe. Gyvendamas Elizabethė, kone visuomet dalyvaudavo lietuvių renginiuose ir mielai paremdavo tautišką veiklą. Išaugino ir išmokslo šime krašte dukrą

Dr. Stasys Petrauskas

BOSTONO ŽINIOS

Iš Laisvės Varpo veiklos
Juo toliau, tuo sunkiau suorganizuoti aukštesnio lygio renginius. Dažniausiai sunkumai iškyla derinant renginio datą su

Užbaigęs savo žemiškąją kelionę, Stasys Petrauskas ilsisi šalia savo pirmosios žmonos, Onos Bulotaitės-Petrauskienės, šv. Gertrūdos kapinėse, Colonia, New Jersey. Už jo sielą velionio antroji žmona pianistė Julija Rajauskaitė-Petrauskienė užprašė mišias, kurios bus aukojamos birželio 23, devintą valandą ryto šv. Petro ir Pauliaus lietuvių bažnyčioje, Elizabeth, New Jersey. Ji kviečia visus, kas gali, tose mišiose dalyvauti.

J. Veblaitis

galimybę gauti tinkamus programos atlikėjus, o taip pat su kitų organizuojamų parengimų data. Kartais gauni salę, bet negauna programos atlikėjų, ar pasirodo, kad tą dieną kiti organizuoja savo parengimus. Taip atsitiko su Laisvės Varpo pavasariniu koncertu, kuris turėjo būti nukeltas savaitę vėliau, nes per Atvelykį, kada Laisvės Varpo koncertai pagal tradiciją vykdo, buvo paskelbti kiti du parengimai.

Kad būtų galima išvengti panašių sunkumų, Laisvės Varpo rudens koncertas jau dabar sutartas. Jis vyks spalio 10, 3 val. popiet. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje. Jame programą atliks Atis ir Regina Banka, neseniai pasitraukę iš Lietuvos, dabar gyvenant Toronto, o taip pat pianistas Vytautas Bakšys, kuris tuo metu sieks New Yorko magistro laipsnio. Salė jau užsakyta, su programos atlikėjais susitarta. Laisvės Varpo vadovybė prašo tą dieną neorganizuoti kitų parengimų.

Paminėjo Romą Kalantą

Laisvės Varpas gegužės 16 programoje lietuviškai, o gegužės 23 programoje angliškai plačiai paminėjo Romo Kalantos susideginimo 10 metų sukaktį. Lietuviškai tuo reikalu kalbėjo programos vedėjas Petras Viščinis, o angliškai — jo talkininkė Birutė Duobaitė-Silvia. Abu kalbėtojai apibūdino susideginimą, kaip simbolį lietuvių tautos nepalaužiamo laisvės siekimo, kurio išryškėjimui nesigailima net gyvybės aukos. P. Viščinis lygino Romą Kalantą su legendariniu kunigaikščiu Margeriu. Jis apgailestavo, kad laisvajame pasaulyje toji mirties auka lyg užmirštama.

Iš amerikiečių spaudos
The Sunday Globe idėjo straipsnelį "The Baltic Holo-

caust to be commemorated". Jame rašoma, kad estų, latvių ir lietuvių kilmės amerikiečiai minės 41 metų sukaktį "of the Baltic Holocaust". Šį minėjimą rengia visos aukščiau paminėtos tautybės. Pagrindinis kalbėtojas bus John D. Scanlon, valstybės sekretoriaus padėjėjas Sovietų ir Rytų Europos reikalams, o taip pat kongresmanas Brian Donnelly.

Šis minėjimas vyks birželio 13 Coupley Square, o iš ten Trinity bažnyčioje.

Daily News birželio 4 idėjo žinutė iš Maskvos "KGB deportos woman". Joje rašoma, kad KGB agentai ištrėmė iš Maskvos badaujančią moterį į Lietuvą, kuri norinti vykti pas savo vyrą į JAV. Moteris esanti Maria Jurgutienė. Gegužės 10 ji prisijungusi Maskvoje prie kitų badaujančių vyrų ir moterų grupės, kad gautų išvažiavimo vizas pas savo vyrus ar žmonas.

Daily News gegužės 21 idėjo laišku, pasirašytą P.E. iš Milford, Conn. "Says we're terrific". Jame rašoma, kad vedamasis "From Russia with Love" buvęs puikus. Esanti mano ir daugelio tūkstančių kitų padėka jums, kad jūs sakote jog Billy Graham turis pasikalbėti su es-tais, latviais ir lietuviams apie tikinčiųjų persekiojimus jų kraštuose.

Už Elenos Gimbutienės sielą pamaldos bus laikomos šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone birželio 20, sekmadienį, 10:15 val. ryto. Užprašė LMKF Bostono klubas.

JŪRA STRIMAITYTĖ, lietuvių advokatė, STRIMAITIS & KEHOE, 31 Exchange Street, Lynn, Massachusetts, Tel. 617 598-0800. Turime ofisą ir Bostone priimti klientus. Mūsų sritys yra apdraudus bylos, workers' compensation ir testamentų sudarymas.

Po ilgos, sunkios ir kankinančios ligos

A.A. ANTANUI GIEDRAIČIUI

mirus, reiškiamo gilia užuojautą jo broliui Juozui Giedraičiui, mielam mūsų prieteliui, dukroms, sūnums su šeimomis bei kitiems giminėms ir artimiesiems.

Vytautas Vilkutaitis
Ramunė ir Algis Rimai

Laimą ir sūnus Romą ir Gintarą. Ilgėjosi Lietuvos ir savo artimųjų. Su sūnumi Romu jis aplankė savo gimtinę ir visą gimtinę. Grįžęs pasakojo sutikęs nemažai mokslo draugų, ir ta kelionė buvusi kupina jautrių sentimentų. Dėl savo paprastumo ir nuoširdumo dr. Stasys Petrauskas buvo tapęs labai mėgstamu visų žmonių gydytoju.

Po ilgos ir sunkios ligos Los Angeles, Californijoje,

A.A. ANTANUI GIEDRAIČIUI

mirus, pasilikusiai jo šeimai ir broliui, Tautos Fondo valdybos pirmininkui, Juozui Giedraičiui su šeima reiškiamo gilia užuojautą.

Charles P. ir Helen M. Vilnis
Dr. Irena ir Antanas Mačioniai
Stasė ir Vacys Urbonai
Marija Peteraitienė

St. Petersburg, Fl.

A.A. ANTANUI GIEDRAIČIUI

mirus, jo broliui Juozui Giedraičiui, Tautos Fondo valdybos pirmininkui, su šeima ir kitiems artimiesiems reiškiamo gilia užuojautą ir kartu liūdime.

Eugenija, Juozas ir Antanas Pažemėnai

A.A. ANTANUI GIEDRAIČIUI

mirus, jo broli Juozą Giedraitį su šeima nuoširdžiai užjaučia

Algis Vedeckas
ir Škėrių šeima

A.A. DR. IBSENUI SKEIVIUI

mirus, jo žmonai A. Skeivienėi ir kitiems jos šeimos nariams reiškiamo gilia užuojautą ir kartu liūdime.

Konstancija ir Kazimieras
Bakšiai

A.A. DR. IBSENUI SKEIVIUI

mirus, jo žmoną, dukras ir sūnų bei kitus artimuosius gilia užjaučia ir kartu liūdi

Antanas Antanaitis

KASOS Kredito Unijos Direktoriui

A.A. DR. IBSENUI SKEIVIUI

mirus, kolegos Direktorai ir visi KASOS bendradarbiai giliai ir nuoširdžiai užjaučia velionies žmoną ELENA, dukteris DALIĄ ir VILIJĄ su jos vyru Frank, sūnų SAULIŲ ir kitus daktaro artimuosius.

A.A.

Dr. IBSENUI P. SKEIVIUI

mirus, sielvarto prislėgtą jo šeimą: žmoną Eleną, dukteris Dalią ir Viliją ir sūnų Saulių nuoširdžiausiai užjaučiame.

Dr. Juozas B. ir Irena Dičpinigaitė
Dr. Juozas T. Dičpinigaitis
Petras Dičpinigaitis

A.A.

DR. IBSENUI SKEIVIUI

mirus, jo žmoną Eleną, dukras, sūnų ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi.

New Yorko Lietuvių Gydytojų
Draugija

Už

A.A. LIDIJĄ STANAITIENĘ

Jos 13-tų mirimo metinių proga gedulingos mišios bus atlaikytos birželio 26, šeštadienį, 10 v. Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Draugai ir pažįstami prašomi už jos sielą pasimelsti.

Marija ir Zigmas Raulinaičiai

A.A.

DR. IBSENUI SKEIVIUI

mirus, jo žmonai Elenai, dukrom Daliai ir Vilijai, sūnui Sauliui ir kitiems artimiesiems gilia užuojautą reiškia

New Yorko
Lietuvių Fronto Bičiuliai

DR. STASYS PETRAUSKAS, M.D.

1982 birželio 22 sueina vieneri metai, kaip mirė dr. Stasys Petrauskas, mūsų brangus tėvelis.

Šią liūdną sukaktį minint, šv. mišios bus aukojamos šv. Kazimiero kolegijoje Romoje ir šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, Elizabethė.

Maloniai prašome šeimos draugus, kolegas ir pažįstamus prisiminti jį maldose.

Sūnus Romas

A.A.

Inž. Arch. VINCUI MEILIŪNUI

mirus, žmonai Genovaitėi ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžiai užuojautą.

Ada ir Jonas Musteikiai
Rochester, N.Y.

"Amber Holidays"

1982 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš Bostono/New Yorko

MASKVA/VILNIUS:	rugpjūčio 4	— \$1135.00	
	rugpjūčio 18	— \$1350.00	
	(su Ryga)		
	rugsėjo 6	— \$1171.00	
	rugsėjo 15	— \$1045.00	
	rugsėjo 27	— \$1082.00	
liepos 5	— \$1165.00	spalio 6	— \$ 995.00
liepos 19	— \$1135.00	gruodžio 27	— \$ 995.00

VISAS GRUPES LYDĖS VADOVAI. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ.

REGISTRUOJAME JAU DABAR:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116,
South Boston, Mass. 02127, Tel. (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prienamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų slantą gavęs, bankas tuoj patraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
480 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
749 Garvey Blvd.
8:30 AM to 3:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 noon

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė .... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė .... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

MAIRONIO MOKYKLA BAIGĖ MOKSLO METUS

Maironio lituanistinė mokykla šiuos mokslo metus baigė birželio 5 ir 6, šeštadienį ir sekmadienį.

Paskutinė diena mokykloje birželio 5, šeštadienį, buvo paskutinė darbo diena mokykloje. Mokytojai klasėse dar prisiminė praeitą šių metų kursą, dar vyko tautinių šokių ir dainavimo repetitijos.

Mokykloje lankėsi Daiva Kezienė ir mokiniam parodė vaizdajuostę apie Lietuvą. Ji pati yra įsitaisiusi video aparatūrą, pati pagamina vaizdajuostes, pati įkalba tekstą.

Cia buvo surinkta plati medžiaga apie Lietuvą. Parodė pradžioje žemėlapi, įvairius Lietuvos vaizdus, nukeliavo į praeitį, paskui vėl grįžo į nepriklausomą Lietuvą, į antrąjį pasaulinį karą, Lietuvos okupaciją, partizanų laikus. Plačiai parodė pogrindinę spaudą. Čia kalbėjo ir aiškino Gintė Damušytė.

Parodė Vladą Šakalį ir gana plačiai parodė Simo Kudirkos istoriją, ištraukas iš jo filmo, jo keliones po Ameriką.

Vaidajuostė užima apie pusę valandos. Daiva Kezienė buvo atsivežusi visą aparatūrą, televizijos aparatą ir vienoje klasėje suorganizavo patį rodyimą. Buvo rodoma dviem seansais. Mokiniai su dideliu dėmesiu sekė rodyimą. Mokyklos vadovybė ir tėvų komitetas yra labai dėkingi Daivai Kezieniei už atsilankymą į mokyklą ir šio filmo parodymą.

Iskilmės Kultūros Židiny
 Birželio 6, sekmadienį, Kultūros Židinyje buvo mokyklos darbo užbaigtuvės.

Mišias aukojo Tėv. Antanas Prapakas, OFM, mokyklos kapelionas. Jis pasakė ir gražų, jaunimui pritaiktą pamokslą.

Šoka ir dainuoja
 Po pamaldų tuoj buvo persiorganizuota tolimesnei programa.

Scenoje pasirodė mokyklos vaikų choras. Vadovaujamas muzikės Nijolės Ulenienės, choras nuotaikingai padainavo šias dainas: Lietuva brangi (solo dainavo Viktoras Liogys ir Jonas Jančuskas), Tu sesutėle, Aš esu lietuvis (šią dainą solo palydėjo trumpete Aras Ulenas ir klarinetu Rytas Vebeliūnas), Dainuok linksma jaunyste, Augo sode klevelis ir pabaigai — Grįšim, grįšim. Pranešinėjo Tadas Nemickas.

Po dainų žemesnieji skyriai pašoko keletą tautinių šokių.

Solistas Mečys Razgaitis birželio 8 giedojo per pamaldas Newark, o birželio 13 per pamaldas Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

N. Y. Liet. Filatelistų draugija išleido savo biuletenio birželio nr. Pradžioje duota žinių iš filatelistų veiklos, aprašomos lietuviškų pašto ženklų laidos, plačiau sustojama ties Flossenburgo kacetu, įdėta net keletas vaizdų, įdėta vaizdų ir iš senųjų Vilniaus, keletas vokų iš įvairių parodų. Numeris leidžiamas anglų kalba, surašytas mašinėle. Redaguoja W.E. Norton iš Philadelphia.

Trijų suaugusių žmonių šeima ieško dviejų kambarių su virtuve buto Woodhaven-Cross Bay Blvd. rajone. Telefonas: 389-8979.

NAUJAUSIA PLOKŠTELĖ

Kur gintarais... Montrelio lietuvių jaunimo ansamblio "Gintaras" atlieka lietuviškos muzikos, tautinių šokių, dainos ir žodžio pynę. Skudučiai, rageliai, birbynės ir kanklės įjungiamą 16 atliekamų kūrinių. Kaina 10 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Ši ir kitos lietuviškos plokštelės, knygos, suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Baigimo aktas

Baigus šokius, vėl buvo persiorganizuota baigimo aktui, kuriam vadovavo mokyklos vedėja Aldona Marijošienė. Į garbės prezidiumą pakviesta: Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, mokyklos kapelionas Tėv. Antanas Prapakas, OFM, buvęs rytų apygardos inspektorius Antanas Masionis, dabartinė inspektorė Dana Bobelienė, tėvų komiteto pirmininkas prof. Rimas Vaičiaitis, 10tojo skyriaus mokytojas Paulius Jurkus, LB New Yorko apygardos vicepirmininkas švietimo reikalui Aloyzas Balsys.

Dešimtą skyrių baigė

Mokykla iš aštuonerių metų sistemos yra perėjusi į dešimties metų sistemą. Ir svarbiausias tų iškilmių momentas yra abiturientų išleidimas.

Šiemet dešimtą skyrių lankė ir ji baigė: Nina Jankauskaitė, Kristina Milukaitė, Laura Šatinskaitė, Tomas Šaulys. Visais penketukais baigė N. Jankauskaitė, L. Šatinskaitė, T. Šaulys.

Baigimo pažymėjimus — atestatus įteikė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Jis pirmas ir tarė sveikinimo žodį. Be jo, dar kalbėjo A. Vakselis, A. Masionis, D. Bobelienė, P. Jurkus, A. Balsys. Visi linkejo, kad baigusieji nepražūtų, o išliktų aktyvūs Lietuvos Bendruomenės nariai.

Baigusiujų vardu padėjo už visus Tomas Šaulys.

Dovanos

Baigusieji buvo apdovanoti knygomis. LB apygardos valdyba dovanavo kiekvienam anglų lietuvių kalbos žodyną, Woodhavo apylinkė — Soviet Genocide in Lithuania, klasės auklėtojas kiekvieną apdovanojo Maironio "Baladėmis", penketukais baigė gavo J. Kairio knygą — "Lietuvos pinigai".

Dovanų davė ir tėvų komitetas. Baigusieji dovaną įteikė ir

Gražina Paeglė

GRAŽINA PAEGLĖ BAIGĖ MOKSLĄ

Gražina Paeglė, gyvenanti Wauwatosa, WI, gegužės 25 baigė Milwaukee Area Technical College — MATC. Studijavo kinematografiją. Iš 2500 studentų 94 buvo atrinkti į Phi Theta Kappa garbės draugiją. Jų tarpe buvo ir Gražina, kaip labai studijanti ir gerai baigusi studijas. Visą laiką ji mėgo fotografuoti ir yra pagaminusi gerų nuotraukų iš savo kelionių ir iš namų aplinkos.

Gražina yra dukra Liudos ir Norberto Kulikauskų, gyvenančių Ozone Park, N.Y. Jos vyras dr. Rolandas D. Paeglė yra profesorius, patologistas. Abu jėdu kadaise daug prisidėjo prie Simo ir Genės ir jų šeimos išvadavimo iš Sovietų Sąjungos. Kudirkai, atvažiavę į šį kraštą, pirmiausia ir sustoję pas Gražiną ir Rolandą Paegles. Tada jų šeima gyveno Navesink, N.J. 1978 metų pavasarį išsikėlė gyventi į Brookfield, WI, kur dr. Rolandas Paeglė profesoriauja universitete.

Gražina labai daug prisidėjo ir prie Romo Giedros atkvietimo iš okupuotos Lietuvos.

Nina Jankauskaitė. Nuotr. P. Bivainio

Kristina Milukaitė. Nuotr. P. Bivainio

Laura Šatinskaitė. Nuotr. P. Bivainio

Tomas Šaulys. Nuotr. P. Bivainio

savo klasės mokytojui.

Ateina kiti skyriai

Kaip įprasta, per baigimo aktą, yra apžvelgiami visi skyriai. Skyrių mokytojai padaro trumpą pranešimą, kiek klasėje mokėsi ir kas yra geriausi mokiniai. Tie būna apdovanojami. Dažniausiai duodamos knygos.

Iš dabar buvo pristatyti visi devyni skyriai, vaikų darželis, pagelbinė klasė.

Aktas baigtas Lietuvos himnu.

Tada apatinėje salėje mokykla užkandžiavo, o posėdžių menėje buvo baigusiujų vaišės, kurias surengė jų tėvai. Dalyvavo ir devintas skyrius su savo tėvais, kviesitęji svečiai.

Mokinių šiemet buvo apie 130. Mokykla yra tvarkinga ir drausminga. Puikų išpūdį daro vyresniųjų klasių mokiniai, ypač devintas ir dešimtas skyrius. Tie dveji metai, kurie pridėti prie aštuonių skyrių, tiesiog pakeitė mokinius. Jie labiau subrendo,

sutvirtėjo ir jie pasidarė jau uolūs lietuviškosios visuomenės nariai. Iš praeitais metais baigusiujų dešimtą skyrių keturi atėjo dirbti į tą pačią mokyklą.

Mokykla pradėjo vasaros atostogas. Kaip vedėja baigiant iškilmes minėjo, kiekvienas per vasarą turi perskaityti lietuvišką knygą. Kitų mokslo metų pradžioje turi atnešti tos knygos santrauką, vėliau kiekvienas dar bus klausinėjamas apie knygą ir jo darbas bus vertinamas pažymiu.

-o-

Mokyklos baigimo iškilmėse pasijunti patekęs į atžalyną. Ir gera ir miela, kad tas atžalynas auga toks lietuviškas, kad tėvai taip aukojasi ir savo vaikus veža mielių mylias į lietuvišką mokyklą. Dėkojame tėvam, mokytojui, kurie taip uoliai dirbo, dėkojame ir mokiniam, kad ir jie uoliai mokosi savo tėvų kalbos. O dabar — gražių vasaros atostogų mokyklai.

(p.j.)

PERKŪNO DOVANA K. ŽIDINIUI

New Yorko vyrų choras Perkūno savo metinį koncertą surengė birželio 5, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Choras yra kiek apmažėjęs, bet smarkiai pasitempęs, pakėlęs savo lygį. Tai buvo vienas iš geriausių Perkūno koncertų. Ir tai padarė Viktoras Ralys, dabartinis choro vadovas, sugebėjęs chorą apvaldyti, išlyginti, sudrausminti.

Choras pirmoje dalyje padainavo: Ramovėnų maršą — E. Gailevičiaus, Kur banguoja Nemunelis — J. Švedo, O dalele tu mano — harm. B. Vasiliauskio, Lopšinė — A. Kačanausko, Ant kalno karklai siūbavo — harm. J. Naujaliao, Naktis — L. Beethoveno, Choras iš operos Demonas — Rubinstaino, Medžiotojų choras iš operos Laisvasis šaulys — C.M. Weberio.

Čia įsiterpė ir pianistė Dalia Sakaitė, labai nuotaikingai paskambinusi J. Stankūno — Gieda gaideliai, V. Bacevičiaus — Suktinis, F. Chopino — Scherzo ir B Flat minor. Dalia Sakaitė ir akomponavo chorui, kur reikėjo.

Ji pradėjo ir koncerto antrąją dalį. Čia ji paskambino: Mozarto — 12 variacijų, Liszto — Dvylikta vengrišką rapsodiją. Anksčiau pianistė norėjo nušėbinti visus savo jėga, didybe. Dabar ji keičiasi ir labai subtiliai ir giliai perduoda muziką.

Choras antroje dalyje padainavo: Vaikščiojau — harm. J. Karnavičiaus, Anoj pusėj Nemuno — J. Bendoriaus, Pražydo jazminai — A. Gečo, Draugai, pakelkime taures — A. Račiūno. Sargybinio godos — Laužavedys, Šaltyšius — harm. J. Gaidelis, Suidais vėl laisvės dainos — Br. Jonušo.

Sargybinio godos atliko choras su solistu Petru Tutinu.

Bisui dar choras padainavo porą dainų: Keleivio dainą ir Gaudžia trimitai. Publika tikrai triukšmingai plojo, kad choras taip pasitempė.

Pabaigoje choro pirmininkas Petras Tūtinai padėjo visiem talkininkam. Jau kelinti metai iš eilės šiam koncertui specialias dekoracijas nupiešė Antanas Stellingis. Šį kartą buvo nutapęs žvilgsnį į Trakų ežerą.

Greit buvo persiorganizuota ir pradėta antroji dalis — pasilinksminimas, šokiai. Grojo Joe Thomas orkestras. Tai yra vienas iš geriausių orkestrų, kaip jis moka nuotaikingai groti, kiek daug spalvų suranda. Visiem tikrai miela ir malonu šokti prie tokios muzikos. Šis orkestras galėtų išleisti ir savo plokšteles.

Buvo ir loterija su įvairiaisiais laimėjimais. Vakarais buvo tikrai nuotaikingas ir linksmas kaip reta. Ir publikos buvo nemaža. Ir tai buvo chorui didelė paguoda. (p.j.)

Tėvo diena minima birželio 20, sekmadienį. Apreiškimo parapijos bažnyčioje tą dieną visos mišios ir mišių novena bus laikoma už gyvus ir mirusius tėvus, kurių vardai surašyti ant specialių vokelių.

Lietuvių pranciškonų metinės rekolekcijos birželio 14-18 vyksta Kennebunkporte, Maine. Iš Brooklyno vienuolyno į jas išvyks Tėv. Placidus Barius, OFM, T. Leonardas Andriekus, OFM, ir T. Viktoras Gidžiūnas, OFM. Rekolekcijom pasibaigus, birželio 18-19 ten pat vyks provincijos tarybos posėdis.

Lietuvių Kunigų Vienybės Bostono ir Connecticut provincijų kunigų suvažiavimas vyks birželio 22 Kennebunkporte, Maine. 11 val. adoracijos valanda Koplyčioje. Adoracijos valandai vadovaus T. Paulius Baltakis, OFM, provincijolas. Susirinkime 2 val. popiet paskaitas skaitys T. Viktoras Gidžiūnas, OFM.

Auriesville, netoli Amsterdamo lietuvių parapijos, yra Š. Amerikos kankinių šventovė, kur prieš 335 metus indėnai nukankino būrelį jėzuitų misionierių. Į šią šventovę lietuviai organizuoja maldingas keliones. Tokia kelionė šiemet įvyks rugpjūčio 29, sekmadienį. Pamaldas koordinuoja Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa. 2 val. kenčiančios Lietuvos pogrindžio spaudos paroda, su skaidrėmis iš Lietuvos. 3 val. Kryžiaus Keliai. 4 val. koncelebruotos mišios, kurių metu pamokslą pasakys kun. Kazimieras Pugevičius, o giedos Apreiškimo parapijos choras.

Lietuvos vyčių Vidurio Atlanto apygardos suvažiavime birželio 6 Newark buvo renkami delegatai į metinį vyčių seimą, kuris įvyks rugpjūčio mėnesį Clevelande. Delegatėmis išrinktos Adelė Dauzickas (110 kp. Maspeth) ir Dalia Bulvičiūtė (12 kp. Manhattan).

Už a.a. dr. Stasį Petrauską mirties metinių proga mišios bus aukojamos birželio 23, trečiadienį, 9 val. ryto Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, Elizabeth, N.J., 216 Ripley Pl.

EKSKURSIJA Į KENNEBUNKPORTĄ
 Tradicinė ekskursija autobusu pas Tėvus pranciškonus Kennebunkporte, Maine, šiais metais daroma ne Darbo dienos savaitgalį, bet JAV nepriklausomybės šventė. Autobusas iš Kultūros Židinio kiemo išvyks liepos 3, šeštadienį, 8 v.r. Pakeičiui sustojama prie Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave. Woodhavene. Į New Yorką grįžtama liepos 5 vakare. Kelionė, nakvynė ir valgis 5 kartus — asmeniui 105 dol. Šios kelionės reikalais skambinti Marrytei Šalinskienei 296-2244 arba Tėvui Petriui 827-1351. Anksčiau užsiregistravę pasirenka vietas autobuse bei kambarius vasarvietėse.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putname, Conn. liepos 25. Autobusas iškelta sekmadienį 6:30 v.r. iš Kultūros Židinio kiemo, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Septintą valandą sustos ties Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene, N.Y. Kelionė asmeniui 18 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis pas M. Šalinskienę — 296-2244 arba Darbininko administracijoje — 827-1351.

Reikalinga moteris namų darbams: virimas, buto švara. Vieta patogioji, du asmenys. Atlyginimas pagal susitarimą. Dėl platesnės informacijos kreiptis: Anne Gustaitis, tel. 846-7544.